AMERIKANSKI SLOVENEC

Katoliški list za slovenske delavce v Ameriki in glasilo Družbe sv. Družine.

ŠTEVILKA 70. JOLIET, ILLINOIS, 30. JULIJA 1915 LETNIK XXIV.

V drugi bitki ob Soči Italijani hudo poraženi.

Bitka v goriškem okrožju bila izmed najstrašnejših evropske vojne. Sedem vojnih zborov italijanskih poskušalo predreti avstrijsko linijo, a brez uspeha, kakor poroča Dunaj.

Rusi zaustavili Nemce pred Varšavo, a menda samo začasno.

Dunaj, 26. jul. — Nocoj izdano uradno naznanilo glede bojevanja na italijanski fronti se glasi:

"Bitka ob meji doberdobske visoke planote je bila ponovljena v nedeljo. Italijani so napadali podnevi in ponoči na celi fronti z vztrajno trdovratnostjo, a so pridobili samo začasnih krajevnih uspehov. Davi zarana so bile naše prvotne postojanke brez izjeme v naših rokah.

"Sovražnik ni poskusil nobenega novega napada proti goriškemu mestnemu braniku. Davi zarana je italijansko topništvo hudo streljalo okrog Gorice.

"V okraju Krna je bil v nedeljo popoludne sovražen napad odbit z bajonetom in z metanjem kamenja. Umikajoči se Italijani so utrpeli težke izgube po streljanju našega topništva.

"Eden naših letavcev je spustil več bomb na Verono.

"Ob koroški in tirolski meji se ni pripetilo nič važnega."

K poglavju vojnih laži.

Washington, D. C., 26. jul. — Avstro-ogrsko ministrstvo zunanjih stvari je danes po tukajšnjem poslaništvu zanikalo, da "je povsod v dvojni monarhiji kolera", kakor so poročali iz Geneve, Basela in drugih mest nevtralnemu inozemstvu. Samo v Galiciji je bilo zaznamovati nekaj slučajev. Z enako odločnostjo je zanikana namišljena "vstaja" v nekem pešpolku, ki se dopolnjuje iz rumunskega jezikovnega ozemlja dvojne monarhije.

Cerkve in umotvori varovani.

Berlin (brezžično v Sayville), 26. jul. —Agentura za prekmorske novice je danes naznanila:

"Papeški nuncij grof Scapinelli je po naročilu papeževem naprosil avstrijsko vlado, pustiti cerkve in umotvore v italijanskih obmorskih mestih, zlasti svetišče v Loretu, kolikor mogoče nepoškodovane. Avstrijska vlada je odgovorila, da se bo na željo v polnem obsegu jemalo ozir, če se ne bo italijansko vojno vodstvo takih stavb in umetniških del posluževalo v opazovalne svrhe.

Avstrijci zapustili Gorico?

Geneva, čez London, 27. jul. — Iz Ljubljane brzojavljajo "Tribuni":

"Snoči so Avstrijci začeli zapuščati Gorico. Tudi Podgoro bodo zapustili v nekaj urah."

Bombardirajo laška mesta.

Rim, 27. jul. — Neka avtsrijska križarka in štirje rušivci so danes bombardirali železnico Sinigaglia-Pesaro, držečo vzporedno z jadransko brežino, in obstreljevali mesto Fano, v sredi med Sinigaglio in Pesarom. Dva avstrijska hydroplana, v spremstvu napadajočega oddelka bojnih ladij, sta bombardirala Jakin (Ancona) in napravila nekaj škode.

Fano, znano italijansko vodišče, so bombardirale avstrijske vojne ladje in zrakoplovnice že ob prejšnjih napadih. Jakin (Ancona), eno najvažnejših jadranskih luk, so Avstrijci obstreljevali že začetkom avstro-italijanske vojne.

Napad na Verono.

Verona, 27. jul. — Kakih dvajset bomb je spustil na to mesto danes neki avstrijski zrakoplov. Nihče ni bil usmrčen in na lastnini napravljena škoda je bila neznatna.

Alarm je bil dan, bržko se je avstrijski zrakoplov pojavil davi zarana, in vse luči so bile ugasnjene. Vse trdnjavice, ki branijo mesto, so streljale na zrakoplov, ki je, spustivši doli bombe, srečno utekel.

Strašna bitka ob Soči.

Berlin, čez London, 27. jul. — Bitko med Italijani in Avstrijci ob reki Soči opisuje poročevavec "Lokal-Anzeigerja" kot največjo in najstrašnejšo svetovne vojne.

Velika borba je trajala cel teden, pravi poročevavec, ne da bi prišlo do odločitve. Glavni pokolj so Italijani namerili na doberdobsko visoko planoto, kjer topniško streljanje presega po silnosti ono v bitkah pri Tarnowu in Gorlicah na Gališkem.

General Cantore usmrčen.

Videm (Udine), 26., čez Pariz, 27. jul. — General Antonio Cantore je bil usmrčen v bitki na fronti ob Soči. To je prvi častnik tega dostojanstva, ki ga je izgubila Italija.

Avstrijsko uradno naznanilo.

Dunaj, 27. jul. (Čez London.) — Državno vojno ministrstvo je danes izdalo sledeče naznanilo:

"Italijani so včeraj zjutraj pod zaščito svojega silnega topniškega streljanja zopet podjeli z močnimi oddelki napad na doberdobsko visoko planoto. Pod težjimi izgubami nego kdaj poprej pa je bil sovražnik odbit. Po strašnem spopadu z bajonetom so ostale naše čete brez izjeme v posesti svojih postojank ob robu visoke planote.

"Drugod na fronti v obmorskem predelu in ob koroški meji se ni pripetilo nič važnega."

Stari boljevedec.

Geneva, 27. jul. (Čez Pariz.) — Iz "Beljaka in Inomosta" so dospela sem kaj sledeča poročila:

"V Gorici je avstrijsko vojno vodstvo pridržalo vse vlake za prevoz čet. Živila in strelivo se imajo pozneje odposlati. Ojačevanje utrdeb je ustavljeno. Vse potrebno je ukrenjeno za velik splošen umik.

"Na doberdobski visoki planoti se Avstrijci, ki ščitijo ceste v Trst, niso mogli vzdržati v svojih postojankah.

"Italijani so izvzemši nekatere utrdbe osvojili vso kraško visoko planoto. Avstrijci so izgubili tamkaj v dveh dneh nič manj nego 2,000 mož.

"Ob Soči napreduje velika italijanska ofenziva vsak dan ugodneje."

(Čudno je, da italijanski generalni štab o teh ogromnih uspehih ničesar ne ve. Še čudneje pa je videti, da jih poročajo vedno iz "Beljaka in Inomosta". Morda pa poskuša Geneva samo pod to tvrdko skrivati svojo tovarno za laži? — Op. ur.)

Avstrijci zmagali.

Dunaj, 28. jul. — Sledeče uradno naznanilo iz vojnega glavnega stana je bilo izdano danes:

"Druga bitka v goriškem okrožju, večja in strašnejša nego prva, se je končala v popolnem izjalovljenju sovražnikovega napada. Sovražnik je imel na fronti osemnajst in pol milje med Sabotinsko goro in brežino sedem vojnih zborov z najmanj sedemnajstimi divizijami pehote in je poskušal prodreti brez ozira na moštvo ali material, ali ni se mu posrečilo."

Z ruskega bojišča.

Dunaj, 26. jul. (Čez London.) — Generalni štab je danes objavil sledeče naznanilo:

"Južno od Sokola so naše čete naskočile močno sovražno opirališče, ki je važno za naš mostni branik na vzhodnem bregu Buga. Ujeli smo 1,100 mož in zaplenili dve strojni puški.

"Severno od Grubeszowa (na jugovzhodnem Poljskem) sta nemška zaveznika pridobila na ozemlju.

"Na drugih točkah ruskega bojišča je položaj ostal neizpremenjen."

Od severa proti Varšavi.

London, 26. jul. — Ker se maršalu von Mackensenu vkljub vztrajnim prizadevam dosedaj ni posrečilo, z večjim oddelkom približati se železnici Lublin-Cholm, poskušajo sedaj Nemci osredotočiti svojo glavno ofenzivo severno od Varšave. Ko so prekoračili reko Narew ob štirideset milj široki fronti, poganjajo Nemci Ruse proti reki Bug, kjer se steka z reko Narew severno od poljskega glavnega mesta.

Po svojem zadnjem uspehu so se Nemci približali na petindvajset milj severno od Varšave, ali usoda Varšave je v resnici odvisna od utrjene linije ob reki Bug, ki tvori mogočnejšo oviro nego Narew. Nemci si morajo šele izbojevati svojo pot čez Bug, kakor tudi prek šestnajst milj dejansko brezcestne dežele med Narewom in Bugom.

Napad od zapada se nadaljuje.

Bolj južno napadajo Nemci obrambne linije blizu Piaseczna, ki je dvanajst milj od Varšave.

Ob železnici Lublin-Cholm so po ruskih poročilih avstro-nemške čete ne le zadrževane, marveč tudi trpe po ljutih protinapadih.

Brzojavke iz Petrograda napovedujejo, da bo višek velike borbe na Poljskem dosežen v štirinajstih dneh, z istočasnimi napadi na Varšavo od severa in juga.

Med tem so general von Buelowove čete, prodirajoč južno iz Kurlandije, petintrideset milj jugovzhodno od Szawel, ko so dospele do vezišča ponieweszke železnice, zvezane s progo Vilna-Dvinsk, ki jo poskuša nemško konjištvo zasesti v svrho, da prereže vaznejšo progo Kovno-Vilna.

Rusi na zadnjih linijah.

Berlin, 26. jul. — Na štiridesetmiljni fronti se Rusi umikajo od reke Narew do svoje zadnje obrambne linije severno od Varšave ob reki Bug, kakor je naznanil vojni urad danes popoludne.

Veliki knez Nikolaj, vrhovni poveljnik ruskih armad, je obvestil francoski in angleški vojni urad v soboto, da umika svoje čete do branišč ob reki Bug severno od Varšave vsled zavzetja trdnjav Pultusk in Rožan po Von Hindenburgu.

Desno krilo nemške armade, ki je prekoračila Narew od Ostrolenke, je izsililo prehod severno od ruske trdnjave in ujelo 1,000 mož.

Nemško uradno naznanilo.

"Na fronti ob Narewu so naše čete izsilile prehod čez reko," pravi uradno naznanilo. "Dalje nad in pod Ostrolenko naše čete počasi potiskajo sovražnika nazaj v smeri reke Bug. Rusi se trdovratno upirajo temu prodiranju. Tu smo tudi ujeli kakih 1,000 Rusov. Na severozapadni fronti prodirajo naše čete proti skupini utrdeb okrog Nowo-Georgievska in Varšave.

"Severno od Wojslawic in južno od Cholma ob reki Bug so nemške čete v zadnjem bojevanju potisnile sovražnika še dalje nazaj. Včeraj smo ujeli tu 1,457 mož.

"Severno od reke Njemen je armada pod generalom von Buelow dospela v okrožje Poswol-Poniewice. Kjerkoli se je sovražnik upiral, je bil poražen. Ujeli smo 1,000 mož. Kraja Poswol in Poniewice ležita kakih štirideset milj vzhodno in jugovzhodno odnosno od Szawel, v ruski pokrajini Kovno."

Številni ujetniki.

Berlin, čez London, 26. jul.—"Frankfurter Zeitung" prinaša brzojavko svojega dunajskega poročevavca, po kateri so avstro-ogrske čete ujele 131,250 Rusov izza dne 14. julija ter zaplenile 41 topov, 141 strojnih pušk in ogromno množino vojaških zalog.

Avstro-Nemci zaustavljeni.

London, 27. jul. — Avstro-nemški poskusi, zajeti ruske armade, ki branijo Varšavo, in zavzeti poljsko glavno mesto, so bili skoro popolnoma zaustavljeni. Kjer Nemci prodirajo, delajo to samo yard za yardom ter z ogromno izgubo na moštvu in materialu.

Nemški maršal von Mackensen je zavzel nekaj vasi ob poti do železnice Lublin-Cholm med rekama Višlo in Bugom, in Avstrijci so s protinapadom pri Sokalu zavzeli postojanke, ki napravijo nemško krilo varnejše. Berlin poroča, da je "sicer položaj nemških čet pod Von Mackensenom ostal neizpremenjen".

Povsod so bitke na svojem višku. Ob reki Narew so ruski protinapadi baje uspeli, tako da so se morali Nemci umekniti na severni breg reke.

Ogromne nemške izgube.

London, 28. jul. — Akoravno se Nemci poslužujejo močnih ojačenj na moštvu in topovih, vendar se jim še ni posrečilo zlomiti ruski odpor bodisi okrog Varšave ali v pokrajinah Kovno in Kurlandija, kjer se je povsod vršilo silno bojevanje zadnjih štirinajst dni.

Precenjeno je, da so Nemci izgubili 500,000 mož, morda več, v tem najčastihlepnejšem bojevanju evropske vojne.

Nemško uradno poročilo navaja le zavzetje vasi Goworowo na fronti ob Narewu ter njetje 3,500 Rusov in zapleno nekaj strojnih pušk, a sicer nobenega uspeha. Nasprotno sta general von Buelow na severu in maršal von Hindenburg ob Narewu v precejšnji stiski vsled ruskih protinapadov.

Prodiranje von Mackensenovo proti Lublinu je tudi zaustavljeno, dasi je dobil ojačenj.

Z zapadnega bojišča.

Pariz, 26. jul. — Sledeče uradno vojno naznanilo je bilo izdano nocoj:

"V Artois se je topniško streljanje zmanjšalo po silnosti. Nekaj izstrelkov težkega kalibra je bilo sproženih proti Arrasu.

"V Champagni na fronti Perthes-Beauseouir in v Vauquois je bilo bojevanje z minami, nam v prid.

"Silno topniško streljanje je bilo v gozdu pri Le Pretru. Bombardovan je bil Pont-a-Mousson."

Francozi napredujejo.

London, 27. jul. — Francozi so pridobili važno zmago v Alzaciji. Z naskokom so vzeli močno utrjeno nemško postojanko na slemenu Lingekopfa v Vogezih, 650 čevljev nad svojimi prvotnimi zakopi. Berlin priznava poraz.

Pridobitev ozemlja je na fronti ene milje in tretjine. Višine obvladujejo glavno dolino reke Fecht.

Presunljiv pogreb žrtev "Eastlanda".

V Chicagu bil v sredo pogrebni dan, in splošna žalost je vladala vsepovsod.

MNOGE PREISKAVE PRIČETE.

Krivci se morajo zaslediti in kaznovati. Priprave za dvig ladje.

Chicago, Ill., 27. jul. — Sorazmerno natančna cenitev števila utopljencev s parnika "Eastland" je bila mogoča snoči.

Ko je bil zadnji izmed potapljavcev potegnjen navzgor iz ladijskega trupa, je bilo spravljenih na površje vseh skupaj 826 trupel. Bilo je še mnogo žrtev v globinah izletniške ladje in pod njeno potopljeno pristansko platjo. "Western Electric Co." je sestavila imenik, ki je oblastvom omogočil natančneje preceniti število žrtev. Poleg spoznanih mrtvecev pogrešajo še 391 zaposlencev omenjene družbe, ki so se hoteli udeležiti izleta v Michigan City. Če so vsi pogrešanci utonili, bode popolni seznam žrtev obsegal 1,217 imen. Toda pričakovati je, da se mnogo sedaj nevštetih še pojavi te dni. Kajti vsi tisti, ki so bili na "Eastlandu", niso bili le zaposlenci Western Electric-družbe, in brez dvoma se pogrešajo tudi še kake druge osebe.

Pričeli dvigati ladjo.

Danes prično dvigati "Eastland". Velika trebilna lopata, pripeljana iz Dulutha, je pripravljena za delo.

Manj nego tucat žrtev so spravili na površje potapljavci tretji dan iskanja. Neki postaven mož, star kakih 35 let, je še živel. Umrl je med tem, ko ga je dr. T. A. Carter, glavni policijski ambulančni zdravnik, spravljal k zavesti.

Potapljavec Harry Halvorsen od "Great Lakes Dredge and Dock Co.", je našel živečega moža med mrtveci.

Nekaj številk o nesreči.

Skupaj na krovu "Eastlanda", 2,480 do 3,000 oseb; število mrtvih (uradna cenitev), 1,000 do 1,500; število spoznanih trupel v mrtvašnici, 745; število nespoznanih trupel v mrtvašnici, 4; število trupel v pogrebniških sobah, 67; skupno število doslej najdenih trupel, 826; število pogrešanih zaposlencev Western Electric-družbe, 445; število drugih pogrešancev, 179.

Podporni sklad.

Chicago, Ill., 28. jul.—Županov podporni sklad za prizadete po nesreči "Eastlanda" je narastel včeraj na $217,400.06, a k temu ni prištet 100,000dolarski sklad Western Electric-družbe. Včeraj je bilo prispevkov $52,404.06.

"The Chicago Daily Tribune" je nabrala doslej $8,594.25 podpornih prispevkov.

Vladna preiskava.

Okrožni pravdnik Charles F. Clyne je naznanil včeraj, da bo zavezna preiskava Eastlandove nesreče hitra in temeljita "brez ozira na to, koga zadene".

G. Clyne je rekel, da speši preiskavo z vso mogočo hitrostjo, in je namignil, da bo preiskava po veliki poroti menda dovršena v dveh tednih.

Vladna preiskava je naperjena proti lastnikom "Eastlanda" in zaveznim nadzornikom, ki so imeli uradno potrditi plovno sposobnost "Eastlanda".

Pogreb.

Chicago, Ill., 28. jul. — Danes je bil pogrebni dan v Chicagu. Petsto žrtev "Eastlanda" je bilo položenih k zadnjemu počitku. Vse mesto je žalovalo, in izpod oblačnega neba je rosilo, kakor bi priroda sožalovala.

Predmestje Cicero je bil cilj pogrebnih izprevodov. V mnogih cerkvah so se služile maše zadušnice. Največja služba božja je bila v poljski cerkvi Sv. Marije. Trideset krst je bilo prinešenih v cerkev. Škof Pavel P. Rhode je imel pogrebni govor in dvajset duhovnikov je asistiralo pri sv. maši zadušnici. Tužno so zvonili zvonovi, ko se je pogrebni izprevod pomikal na Resurrection Cemetery.

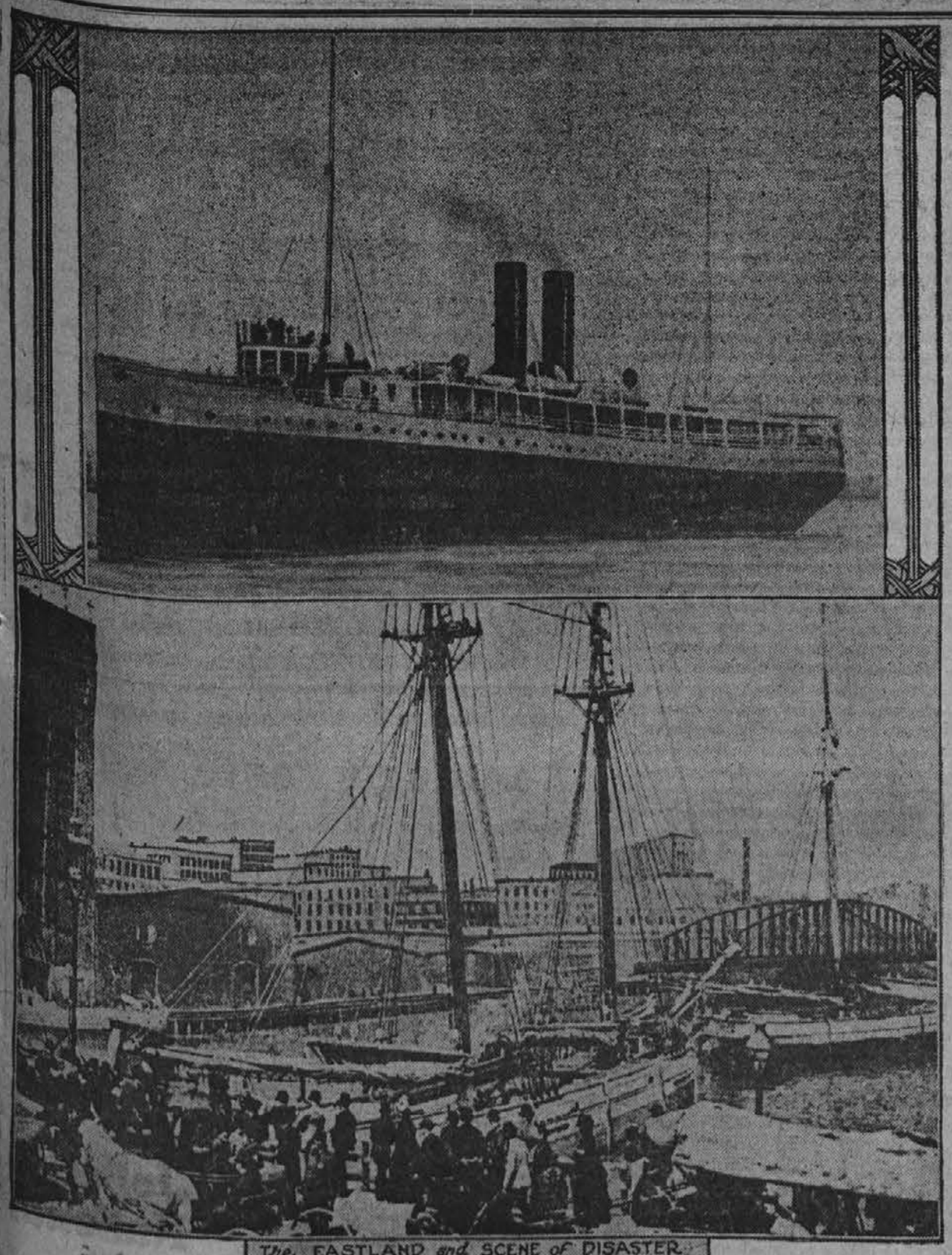

The EASTLAND and SCENE of DISASTER.

ŽALOSTNI PRIZORI OB ISKANJU TRUPEL PO NESREČI V CHICAGO RIVERU.

Ko se je parnik "Eastland", z več nego 2,000 osebami na krovu, prevrnil v Chicago Riveru, so vse razpoložne policijske reserve in ambulance hitele na lice mesta, kjer se je na stotine ljudi borilo po ozkem pristanišču ob mostu Clark streeta, odkoder je bilo videti parnik. Most je bil kmalu poln kričečih ljudi in policisti so se morali poslužiti svojih krepelcev, da so ga očistili. Ladjice in čolni so prevažali žrtve od prevrnjenega "Eastlanda" do pristajališča, odkoder so prepeljevali nesrečnike v ambulancah in patrolnih vozovih v bolnišnice. Turobni prizori so bili, ko so potapljavci prinašali trupla na površje. Na tej sliki je videti parnik "Eastland" ter ospredje reke in most Clark streeta, kjer se je parnik prevrnil.

MAL POŠLJIMO DAR SVOJIM DRAGIM NA ALTAR.

Pošiljamo denar v staro domovino. V stari domovini izplača denar c. kr. pošta. **Vse naše poslovanje je jamčeno.**

Najnižje cene:

5	kron	pošljemo	za.....	$ .85
10	"	"	"	1.60
25	"	"	"	4.00
50	"	"	"	8.00
100	"	"	"	15.90
500	"	"	"	79.50
1000	"	"	"	159.00

Pri teh cenah je poštnina že vračunana.

Denar nam pošljite po Vaši najbližnji pošti; obenem priložite "Money Order-ju" še svoj natančen naslov, istotako natančen naslov one osebe, kateri se naj denar izplača na pošti v stari domovini.

Pošiljatve in pisma naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEC,
Joliet, Illinois.

IZ SLOVENSKIH NASELBIN.

Joliet, Ill., 28. jul. — Prihodnji ponedeljek se prične, kakor smo že poročali, štiridnevna proslava zlatega jubileja jolietskega sestrskega samostana sv. Frančiška. Spored proslave bo sledeči: P r v i d a n, ponedeljek 2. avgusta, bode obhajan kot "Homecoming of Sisters Day"; dopoldne bo Rt. Rev. E. M. Dunne, D. D., škof iz Peorije, služil slovesno pontifikalno sv. mašo, med katero bo imel pridigo Very Rev. P. Mathew Schmitz, O. F. M. D r u g i d a n, v torek 3. avgusta bo "Franciscan Memorial Day", in starši in bližnji sorodniki čč. sester se bodo udeležili slovesne velike maše dopoludne, ki jo bo služil Rt. Rev. J. M. Koudelka, D. D., škof v Superioru, in tudi pridigo bo imel ta slavnoznani prvi češki škof v Ameriki. T r e t j i d a n, v sredo 4. avgusta bo "Joliet Day", namenjen predvsem jolietskim prijateljem in prijateljicam samostana, da se udeleže njegove slavnosti; tega dne bo služil veliko sv. mašo Rt. Rev. P. P. Rhode, D. D., pomožni škof iz Chicaga, nedavno imenovan za škofa v Green Bay, Wis., ki je prvi poljski škof v Ameriki, in pridigo bo imel Very Rev. A. J. Thiele, V. G. Č e t r t i d a n, v četrtek 5. avgusta, sklepčni dan proslave, bode namenjen za bivše učenke samostanske; tega dne bo služil veliko sv. mašo Rt. Rev. P. J. Muldoon, škof iz Rockforda.

Kakor znano, ima tudi naša župnijska šola sv. Jožefa svoje učne moči iz tega setrskega samostana, zato se njegovega zlatega jubileja raduje in veseli tudi naša slovenska župnija, kar gotovo pokaže z mnogobrojno udeležbo na proslavi.

— Rev. John Plevnik se je podal k pogrebu Rev. Josipa Lavriča, v nedeljo zvečer za pljučnico umrlega župnika slovenske fare sv. Lovrenca v Clevelandu. Pogreb se vrši danes.

— Rev. John Plaznik, novomašnik, je dospel v Joliet včeraj (torek) in ostane v slovenskem župnišču, dokler ne bo imenovan za kako izpraznjeno mesto v državi Illinois.

— G. John Golob, upravnik Slov. Doma v Pittsburghu, Pa., se je te dni mudil v tem mestu med potjo iz La Salle, kjer je obiskal svojo sestro, go. Gergovič, katere ni prej 17 let videl. Pravi, da mu država Illinois precej ugaja.

— Dvojni tir. North Chicago street in Ruby st. in Granite st. do mestne meje dobijo dvojni cestnoželezniški tir, kakor je včeraj naznanil komisionar O'Callahan. Odvetniki za "Aurora, Plainfield and Joliet Railway Co." so v ponedeljek naprosili, da Joliet pripozna družbine pravice za napravo dvojnega tira pod pogoji, kakor so bili določeni pred nekaj leti. Šele pred kratkim smo poročali, da se je omenjena družba izjavila proti dvojnemu tiru. Vsled tega je bilo delo za tlakovanje N. Chicago streeta za nekaj časa odloženo, ker je bilo najprej treba vprašanje o dvojnem tiru sklepčno rešiti. In sedaj je to vprašanje rešeno, in s polaganjem dvojnega tira se ima takoj pričeti.

— Čudno vreme. Izza meseca aprila imamo nestanovitno vreme, da tacega ljudje ne pomnijo. Majnik in junij sta bila hladna in deževna, in tudi julij ni prinesel pravega poletja. Premnogokrat dežuje, in potem so dnevi soparni. Suhe poletne vročine letos še nismo imeli niti en teden. Slabo vreme za piknike.

— Merchants' Day. Danes imajo jolietski trgovci svoj praznik in piknik v Dellwood parku. Pa dež je šel ponoči in ob 9. uri dopoldne, ko to poročamo, še dežuje. Morda se zjasni popoludne; če pa ne, pa ne, ampak piknik bo vendar.

— D. R. Mathias ozdravel. Glavni superintendent jolietske jeklarnice, pripadajoče Illinois Steel-kompaniji, D. R. Mathias, ki se je pred dvema mesecema podvrgel operaciji na vnetem slepiču, je okreval in prevzame svoje dolžnosti v jeklarnici z dnem 1. avg.

— Dobra poročila. Iz krogov Illinois Steel Co. poroča "Herald-News", da je dela dosti. V jolietski jeklarnici je zaposlenih kakih 2,800 delavcev, to je 90 odstotkov delovne zmožnosti. Trije plavži delajo s polno paro in izdelujejo več jekla, nego so ga štirje plavži pred letom dni. Jolietske tovarne imajo posredno korist od vojne. Naročila iz inostranskih dežel, poprej izvrševana na Nemškem in Angleškem, se zdaj izgotavljajo tukaj. Tudi iz Južne Afrike, Nove Zelandije in Avstralije se pošiljajo naročbe v Joliet.

— Tudi žičarne "busy". American Steel & Wire Co. je prenapolnjena z naročili in še vedno dobiva novih. Jolietska in rockdalska žičarna poslujeta s polno paro. Delo daje evropska vojna.

Nebov dan.

V soboto, dne 31. julija, bodo ljubitelji dobrih cigaret obhajali Nebov dan. Nebo-cigarete so tako priljubljene, da je bila prihodnja sobota določena v to, da bodo tisočeri kadivci pripovedovali svojim prijateljem o Nebovih kakovostih. Tega dne poskusite Nebo-cigareto, ki vas gotovo zadovolji. Veselje in srečo najdete, kadeč Nebo-cigareto. Vaši prijatelji vam jih ponudijo in presenečeni boste. Nebov dan je za vse, ki žele kaditi milo, hladno in prijetno cigareto.

Pridružite se množicam in radujte se na Nebov dan. Vprašajte svoje prijatelje za Nebo-cigarete, vedno jih imajo. Prižgite jo — potegnite, in potem boste vsak dan kadili Nebo-cigarete. — Adv.

SLIKE Z ITALIJANSKEGA BOJIŠČA.

Pismo slovenskega mornarja.

Kvartirni mojster Franc Zwoelf piše z vojne ladje "Princ Evgen" svoji sestri v Predjami na Notranjskem med drugim (pismo je šlo skozi vojaško cenzuro):

Šest ur potem, ko nam je Italija vojno napovedala, smo se že vozili proti Italiji. V kateri kraj smo namenjeni, nam ni bilo znano. Vozili smo se celo noč. Zjutraj ob 3. uri smo dobili kavo. Ob pol 4. uri smo že videli mesta in trdnjave in se razdelili; polovica ladij je šla proti drugim mestom. Ob tri četrt na 4. uro so italijanske trdnjave in baterije že streljale na nas. Mi smo se še bolj približali mestu in ob 4. uri smo začeli streljati. Kmalo smo videli, kako so iz vojašnic pribežali vojaki v spodnjih hlačah, iz hiš pa ženske in otroci. Vse smo zbudili iz spanja in nobeden ni imel časa, da bi se oblekel. Čez eno uro je bilo vse tiho. Trdnjave in baterije so bile vse razbite, videlo se ni drugega nego razvaline, dim in ogenj. Naši zrakoplovi so tudi metali bombe na mesta. Potopili smo tudi dve nevojaški ladji in dva rušilca torpedov, tri križarke so pa ušle. Tako smo začeli, nadaljevali bomo pa še drugače.

Dalmatinec.

Avstriji in Jugoslovanom hoče Lah vzeti jugoslovansko zemljo in morje. Tritedenska vojska je že razodela, kaj je nam naša zemlja in naše morje. Naši bratje na goriškem bojišču vedo to dobro. Vedo, da gre za življenje in svobodo naše domovine ob morju. Rodile so nas gore, morje nas je krepilo, trpljenje nas je živilo. Iz teh virov spravlja sedaj ljubezen na dan našo strašno moč .Vojska z Italijo bo menda najbolj krvava v tej svetovni vojski. So znamenja za to. Na čudnem svetu, ob čudoviti reki se išče odločitve svetovni vojski. V tej vojski pa bodo menda naši jugoslovanski bratje zakrili svojo dosedanjo slavo z novimi junaštvi. Pošten Furlan nam je prinesel zgodbo, ki je čudovita, resnična in grozna. Mož jo je pripovedoval s takim ognjem in živahnostjo, kakor da jo gleda vnovič pred seboj. 14letni sin pa gleda v očeta in priča, kar je tudi sam videl.

Bilo je prve dni vojske. Italijanske patrulje so že dospele v furlansko vas onstran Soče, nato pa šle nazaj. Kmalu pride avstrijska patrulja. Ljudje, dobri in zvesti Furlani, povedo našim vojakom, da so bili Italijani v vasi. Nekaj naših mož odide nazaj; nekaj, menda trije ali štirje, pa ostanejo v vasi in se porazgubijo po hišah. Bili so Dalmatinci. Prešlo je že nekaj časa po odhodu Italijanov. Naš pripovedovalec — ime nam je znano — kar naenkrat zagleda, kako se odpro vrata sosedove hiše in na pragu se pokaže ponosen, velik Dalmatinec s puško in bajonetom pred seboj. V istem trenutku, kakor da bi iz zemlje zrastli, stoji tik pred njim deset italijanskih vojakov s častnikom na čelu. Italijani so menda hoteli našega ujeti. Da ste ga videli Dalmatinca! Kakor bi strela udarila, je dvakrat zavihtel puško z bajonetom pred seboj — ej, kje se je fant učil kositi v Dalmaciji — in šest Italijanov je bilo krvavo porezanih. Dva ali trije so se sesedli na tla. Nastal je grozen prizor, ki se ne da popisati. Častnik, katerega je Dalmatinec tudi porezal, šestkrat ustreli, toda ne zadene. Dalmatinec udari s puško po roki častnika, da mu odleti revolver 10 m daleč. Častnik se zgrudi. Ostali štirje vojaki silno navalijo na Dalmatinca. Zadaviti ga hočejo. Štirje proti enemu. Začela se je strašna borba. En sam klopčič so bili. Vseh pet je delalo strašno. Lovili so se z rokami, grabili, davili. Pol ure je trajalo to divje borenje. Fant, kaj bo s teboj? Konec? Italijani so zbežali in pred hišo je stal na cesti zravnan kot hrast naš Dalmatinec, toda obraz bled, žile nabrekle, prsi pa so mu hropele, kakor da mu v njih bruha vulkan. Naš brat od južnega morja postoji še nekoliko časa, da pride do sape, nato se pa vrne v hišo. Skoro se je opotekal.

Minilo je nekaj trenutkov. Naš pripovedovalec in nekaj ljudi, ki so to videli, so bili v skrbeh za našega junaka. Poslali so otroke, da gredo pogledat, kaj je ž njim. Otroci ga najdejo v hlevu na stelji. Bil je še vedno bled in strašno je hropel. Nekaj mož mu prinese polente, svinjine in liter črnega vina. Junak počasi vse sne in spije in pravi: "No, sada smo opet dobri." In pravi vaščanom: "Bilo je strašno. Rad bi nekoliko počil in spal. Če pride naša patrulja, me ni treba buditi; če pa bi se bližali Italijani, onda da." In zleknil se je po postelji in položil glavo na roko. Vaščani odidejo. Niso mogli ostati v vasi. Sodili so, da se bodo po tem dogodku Italijani skoro vrnili in bali so se maščevanja. Hitro so pobrali nekaj stvari in odšli proti naši strani. Kmalu so naleteli na naše čete in povedali vse prvemu naredniku. Ljudje so pred tem častnikom še enkrat ponovili vso zgodbo. Častnik pošlje takoj 50 ali 60 mož, da gredo po Dalmatinca.

Kaj se je zgodilo s strašnim sinom Dalmacije? Ali so ga še našli? Naš pripovedovalec ni mogel povedati, ker je moral naprej. Upajmo, da bo junak še branil svojo in našo ljubljeno domovino. Naša dobra misel in želja je ž njim!

IZ VOJNEGA DNEVNIKA RAČUNSKEGA PODČASTNIKA 17. PEŠPOLKA.

(Dalje.)

Druga noša, druge šege.

Ko smo zapustili ogrska tla, se je slika zelo izpremenila. Navdušenje je prenehalo, ljudje nas niso več sprejemali. Druga noša, druge šege.

17. avgusta zjutraj smo zapustili železnico in korakali na Czernice, kjer smo potem kantonirali do 20. avgusta.

21. avgusta. Ob 2. uri popoldne alarm in odhod v Boronice.

22. avgusta marš na Podmanosterc.

23. avgusta marš na Vinike; zvečer ob 11. je bil polk alarmiran. Korakali smo celo noč.

24. avgusta popoldne smo prišli v Romanov, kjer smo ostali čez noč.

Prvi vojni dogodki.

25. avgusta je bil napovedan odhod za 2. uro popoldne. Vse je bilo pripravljeno na boj, kajti vedeli smo, da moramo vsak čas zadeti na sovražnika. Ob 2. popoldne je polk odrinil; šli smo cel popoldan in celo noč. Krog 3. ure zjutraj zaslišimo oddaleč brzo streljanje pušk in strojnih pušk. Ušesa so bila napeta. A ogenj kmalu potihne. Korakamo dalje.

26. avgusta krog 6. ure zjutraj pridemo v neko vas. Na cesti je stal voz in na njem trije mrtvi vojaki drug vrh drugega. Nekoliko naprej od voza je ležalo po tleh še več mrtvih vojakov. Enemu je bilo odbite pol črepinje, v rokah je še držal puško z odbitim kopitom. Tudi na drugi strani so ležali mrtvi. Tla so bila napolnjena s krvjo. V neki hiši ob cesti so bili ranjenci. Čudno se mi je zdelo, da ni nikjer nobenega ubitega ali ranjenega sovražnika. Ko sem začel po tem povpraševati, sem zvedel, da je bil to boj med dvema lastnima domobranskima polkoma. Noč je bila namreč zelo temna, da se niso mogli spoznati in tako je nastala usodepolna pomota, da so drug drugega smatrali za sovražnika.

Sovražnik je blizu.

Naš polk se je ustavil pod nekim gričem. Generalmajor Krassel krepko nagovori kranjske fante, ki se navdušeno odzovejo z 'Živio!' in 'Hoch!' Polk dobi povelje, sovražnik je blizu. Prva znaka sovražnikove bližine sta bila kozaška sulica in plašč, ki smo ju našli na neki njivi. Na plašču so se poznale krvave sledi.

Marš se nadaljuje. Solnce neusmiljeno pripeka. Bil sem pri kuhinji. Treba je bilo ostati v stiku s polkom, zato po bregu in dolini za njim. Konji so napenjali vse moči. Solnce je že prekoračilo poldan. Polk se ne ustavi, marveč hiti dalje, da tem preje zaleze sovražnika. Kaj je to? Ognjeni krst! Prvi boj se je vnel. Krogle so švigale na vse strani. Z griča sem opazoval rusko artiljerijo. Strel za strelom se je pokadil z nekega gozdnega roba. Mi gremo naprej. Poleg naših kuhinj smo imeli tudi pionirje, ki so nam morali na mnogih krajih šele napraviti pot, da smo mogli za polkom. Razen tega smo imeli za varstvo eno stotnijo.

Prvi boj.

Boj je vedno hujši. Ker se je polk razvil v rojno črto, smo ga kmalu došli in dospeli v Gologoro. Šli smo še bliže za bojno črto in se ondi ustavili. Solnce neusmiljeno pripeka. Po pusti dolini odmeva grmenje topov in pokanje pušk. Naši fantje so se zaganjali na močnega sovražnika kakor razjarjeni levi. Bojišče je bilo posuto z mrtvimi in ranjenimi. Solnce se je nagnilo k zatonu. Še en napad z bajonetom. S povzdignjenimi puškinimi kopiti so naši fantje drvili proti sovražniku. Marsikdo je še padel na tej poti. Ko pridejo do ruskega kritja, vidijo, kako so bili prevarani. Videli so, kako je bil sovražnik zakopan, da so šele sedaj videli, koliko ga je. Prvi Rusi so se udali, a zadaj so lezli iz tal brez konca in kraja. Kaj storiti? Treba nazaj, sovražnika je preveč. Zapomnil si bo vsak ta dan, komur bo sreča mila, da se vrne v domovino. — Tudi kuhinje so dobile povelje, da se obrnejo. Obrnemo se in marširamo nazaj v Gologoro. Prihajali so ostanki polka. Vozili so ranjence. V polku sem bil zelo znan; marsikateri izmed težko ranjenih me je pozdravil za slovo in zaklical: "Z Bogom, gospod narednik! Moje roke so proč." Drugi je pošepetal: "Ne vidimo se več!" Smrt je bila zapisana v njegovih očeh. Neki prostovoljec se je zagledal v zahajajoče solnce in z zadnjimi močmi vzdihnil: "O ljubo solnce, kako lepo zahajaš! Zadnjič te vidim..." Prizori, ki so trgali srce.

Ruski ujetniki v Goligori.

Medtem se je nabralo kakih 200 mož našega polka. Privedli so tudi ujete Ruse. In tedaj se je zgodilo tole: Ko se je raznesel glas, da peljejo ujete Ruse, so ženske v Goligori prihitele na cesto, vile roke in klicale: "O Bože, Bože, Moskale zabrali!" Nato so hitele nazaj v svoje halupe in prinesle iz njih kruha, jabolk in vode. Spredaj je bilo videti pravoslavnega duhovnika, zadaj pa izobraženo žensko, precej moderno opravljeno, po vsej priliki duhovnikova žena. Sledila je večja množica. Ko so privedli mimo Ruse, so jim ljudje podajali kruh, sadje in vodo. To je napravilo na nas porazujoč vtis. Kajti ti ljudje, ki so kazali nasproti ujetim Rusom toliko sočutja, se niso zmenili za naše ranjence, nas druge so pa gledali nekako zaničljivo. Čudna reč, sem si mislil, saj smo vendar na avstrijskih tleh in ne v Rusiji. Sicer je prav, da se z ujetim sovražnikom človeško postopa, a vse, kar je prav. Stotnik Klein da povelje, da se najstrožje postopa z vsakim prebivalcem, ki bi se med eskortiranjem ujetnikov še drznil kaj takega. **V nevarnem položaju. — Goreče vasi.**

Kozaki.

Čas hiti. Stotnik Klein prevzame poveljstvo nad moštvom, ki se je nabralo, in odkoraka z njim. Meni, kot najstarejšemu podčastniku, pripade poveljstvo nad kuhinjami in municijskimi vozovi (tren). Dobili smo povelje, odriniti v neki kraj, katerega ime sem pa pozabil. Takoj se podam k prvemu vozu in poveljujem: "Naprej!" V tem pride neki nadporočnik generalnega štaba in me vpraša: "Kaj delate tu?" Javim mu, kako je s polkom in da imam povelje iti z bojnim trenom tje in tje. "Torej dobro, vi imate povelje," mi pravi ter gre dalje. Odhajali smo. Rusi so pošiljali za nami topovske kroglje, a zadela ni nobena. Na desno od nas je bil strašen pogled; gorele so cele vasi in kamor so segle oči, je bilo videti samo ogenj. Solnce je zašlo, z neba so izginjali zadnji njegovi žarki. A nebo je žarelo naprej, žarelo v žaru požarov.

Približali smo se določeni nam vasi. Predno pridemo mimo prve hiše, prijezdi neki dragonec v najhujšem diru. Njegov konj je bil popolnoma moker. Takoj spoznam, da nosi važno povelje. Zakličem mu: "Kaj je?" Javi mi, da desno od nas prodira sovražnik, na njegovem čelu močne kozaške čete. Premišljujem, kaj storiti. Naši predpisi pravijo, da mora vojak, ako zahtevajo razmere, ravnati po svoji lastni prevdarnosti in se mu ni držati dobljenega povelja, ki so ga dogodki prehiteli ali drugače izpodbiti. Hitro se odločim, da gremo naprej. Saj tudi ni bilo drudgega misliti; v vasi ni bilo videti žive duše, v nobeni hiši luči, sovražnik blizu. Ali naj se dam ujeti? Škoda bi bila velika, saj je bilo 12 kuhinj in 11 municijskih voz, in vrhu tega sramota za polk. Tedaj naprej! Ko tako marširamo, opazim, kako z nepopisno hitrico obračajo sanitetne vozove. Prvemu vozniku, pokaterem se morajo ravnati vsi drugi, ukažem voziti naprej, dokler mu ne dam drugega povelja, nato pa skočim k sanitetnim vozovom in vprašam, kdo jim poveljuje. "Štabni zdravnik," mi kratko odgovore; za pogovore nima nihče časa. Poiščem poveljujočega štabnega zdravnika ter mu javim in razložim, kako in kaj je s trenom. Mislil sem si: kar se zgodi s temi, naj se zgodi še z nami. Ko sem mu vse pojasnil, mi pravi: "Seveda, ondi ne morete ostati!" In res, ko pridem nazaj k trenu, mi pravi eden mojih ljudi: "Ali vidite, gospod narednik, tista vas, v kateri smo imeli ostati, že gori!" Režemo jo tedaj za sanietno kolono po cesti naprej. Med vožnjo smo videli v jarkih ob cesti polno razbitih in prevrnjenih voz. Pri tolikih vozeh je razumljivo, da se je tu in tam cesta zajezila in smo se morali ustaviti. Ob neki taki priliki sem slišal častnika, ki je poveljeval blagajni (biti je morala zborna ali pa divizijska blagajna), kako je razburjeno rekel: "Za to ne morem prevzeti odgovornosti. Z blagajno sem tukaj in ne morem naprej. Ako jo sovražnik zajame, si umijem roke." Šele tedaj sem prav spoznal nevarnost.

(Dalje prih.)

Kuhinjske odpadke za krmo zbirajo in sušijo na Dunaju in v Berlinu.

V teh velikanskih mestih se naberejo velikanske množice pomij in kuhinjskih odpadkov. Dr. Vieninger svetuje, da bi razrezale gospodinje kuhinje vse vrste odpadkov od zelja, krompirja in drugega podobnega na drobno in posušile v pečici ali na zapečku. Tako tudi meso. Kosti je treba raztolči. Jajčje lupine se suše posebej v papirju in se stolčejo na drobno. Te posušene odpadke naj spravijo gospodinje na suhem kraju. Oparjeni ali suhi so taki odpadki krma, ki ima veliko redilno vrednost za gosi, kure, kunce, prešiče in koze. Prah jajčjih lupin ima lastnost in vrednost otrob, posebno za perutnino. Te odpadke bodo nabirali na Dunaju na določen dan. Da je to nabiranje umestno in potrebno, dokazuje to, da so bili kuhinjski odpadki že večkrat ukradeni iz dvorišč po Berlinu. Tam se je nabralo prvi mesec nabiranja za 30,000 kg odpadkov.

Maslo iz ribjega olja.

Ker se je podražila zabela na tako neznansk način, so se domislili kemiki, da bi poizkusili pripravo masla iz rastlinske in živalske maščobe, tako tudi iz ribjega olja. Poizkus se ni še popolnoma obnesel, dasi izgubi ribje olje vsled kemične predelave vse svoje slabe lastnosti, vendar ni še gotovo, če bi prenašal človeški želodec tako zabelo. Laponcem je baje ribje olje delikatesa, žal da nimamo mi laponskih želodcev, kar bi bilo sicer prav potrebno za sedanji čas.

Moderne strežnice.

V bolnišnico, kjer se zdravi mnogo vojakov, pride postarna, fino oblečena gospa z dvema hčerkama v starosti 24 in 26 let. Predstavijo se prednici s pripomnjo, da bi rade pomagale kot samaritanke v bolnišnici. Prednica vpraša: "Ali bi hotele pomagati v kuhinji, kjer pripravljamo jed za ranjence?" — "O ne," pravi starejša dama, "to bi se nam pač ne prilegalo." — Prednica: "Morda ste se pa kdaj udeležile kakega tečaja za strežništvo bolnikom in ranjencem, pa bi se lahko lotile dela v operacijskih dvoranah in pri preobvezovanju?" — Gospa: "Oh, za to pa nimamo dovolj čvrstih živcev. Mojim hčerkam tako rado slabo pride." — Prednica: "Kakšno opravilo pa bi želele cenjene dame imeti?..." — Gospa: "Rade bi kakega posla takole — pri častnikih — tako, tako, da bi jih kaj potolažile..." — Prednica jih kratko, a prijazno zavrne, rekoč: "Zahvaljujem se lepo za vašo ponudbo. Obžalujem pa, da ne morem ustreči in vas sprejeti, kajti častniki, ki tu leže, so že vsi — oženjeni." — Presenečene so se dame odstranile.

Bavarska žeja.

Čvrsti Bavarci so s svojim junaštvom v sedanjih bojih pokazali, da se z njimi ni šaliti. Sovražniki občudujejo njih neustrašni pogum, a tudi v osvojenih deželah zbujajo pozornost domačinov. Časopis "Nieuwe Rotterdamsche Courant" piše: "Razmerje domačinov do nemških in avstrijskih vojakov, ki so ostali na fortih in utrdbah mesta Antwerpen, je izvrstno. Le izpočetka, takoj po padcu Antwerpna so prebivalci kar strmeli, ko so videli, da je 150 Bavarcev tekom dveh ur "požunftalo" in popilo 1485 litrov piva iz ondotne pivovarne. Na moža je prišlo okroglo 10 litrov. Na Bavarskem bi se temu pač ne čudili. Prepričali so se pa, da tudi drugod izdelujejo pivo, ki za bavarskim ne zaostaja."

Urada telefon Chicago 109
Stanovanja telefon Chicago 3247

JOSIP KLEPEC

JAVNI NOTAR

1006 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Chi. Phone: Office 658, Res. 3704

Uradne ure:
9—12 a. m. 1—5 and 7—8 p. m.
Ob nedeljah od 10. do 12.

Dr. S. Gasparovich

Dentist :: Zobozdravnik

Joliet National Bank Building
4th Floor, Room 405.

JOLIET, :-: ILLINOIS.

Na želodcu bolni —

Gotovo, da že dolgo iščete olajšbe. Ne dajte se prevarati. Ne poskušajte. Rabite

Severa's Balsam of Life

(Severov Življenski Balzam) ter bote kmalu opazili njegove krepilne in tonične kakavosti. Posebno se priporoča pri zdravljenju **neprebave, težke prebave, zapeke, ponavljajoče mrzlice in otrplih jeter.** Okrevanci, stari in slabotni ljudje bodo tudi našli njegovo rabo zelo koristno. Cena 75 centov.

Kožno zdravje je odvisno večinoma od mila, katerega rabite. Mi vam priporočamo

SEVERA'S Medicated Skin Soap

(Severovo Zdravilno Milo)

za vsakdanjo rabo za kopelj, toaleto, britev in izmivanje las. Cena 25 centov.

Čitajte, kaj nam je pred kratkim pisala ga. Mart. Pagač, iz Moquah, Wis.: "Zahvaljujem se Vam za Severov Življenski Balzam. Trpela sem na želodcu, ter sem bila zelo slabotna ter nisem imela nobene slasti. Porabila sem eno steklenico Severovega Življenskega Balzama ter so vse te neprilike izginile. Prosim objavite moje pismo v časopisih v korist vsih tistih, ki enako trpijo."

Vsi lekarnarji prodajajo Severove Pripravke. Zahtevajte Severove. Ako jih ne morete dobiti v vaši okolišini, naročite jih od nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa.

College of Saint Thomas

SAINT PAUL, MINNESOTA

pod kontrolo in vodstvom nadškofa Irelanda.

CATHOLIC MILITARY COLLEGE

Collegiate Commercial Academic Preparatory

Zdrava duševna in telesna vzgoja.

Sedemsto štirideset dijakov iz štiriindvajsetih držav je bilo tu lansko leto.

Za nadaljna pojasnila in katalog pišite na

Very Rev. H. MOYNIHAN, D. D. President

Iz malega raste veliko!

Resničnost tega pregovora je neovrgljiva. Ako želite imeti kaj za starost, začnite hraniti v mladosti. Mi plačamo po

3%—tri od sto—3%

na prihranke. Z vlaganjem lahko takoj začnete in to ali osebno ali pa pismeno. Vse uloge pri nas so absolutno varne. Naša banka je pod nadzorstvom zvezne vlade.

Mi imamo slovenske uradnike.

The Joliet National Bank

JOLIET, ILLINOIS

Kapital in rezervni sklad $400,000.00.

ROBT. T. KELLY, pred.
CHAS. G. PEARCE, kas.

IZ STARE DOMOVINE.

KRANJSKO.

— Nemci o Hrvatih in Slovencih. V Nemčiji se je kakor sploh v zunanjem svetu dosedaj komaj vedelo za Hrvate in Slovence, če so se jih pa kje spominjali, potem so to bili "Srbohrvati", nas Slovence se je pa enostavno prezrlo. "Hamburger Fremdenblatt" povdarja razliko med Hrvati in Srbi, ko spominja zahteve Italije in vznemirjenje zaradi tega med južnimi Slovani. Imenovani list pravi, da tudi v slučaju, ko bi Srbi pristali na italijanske zahteve, ne bi to pomenilo, da so istih misli vsi južni Slovani, ker Srbi ne smejo in ne morejo dogovarjati v imenu južnih Slovanov, ampak samo v svojem imenu, dočim pod južnimi Slovani razumemo tudi močni od Srbov različni plemeni Slovencev in Hrvatov. Obe ti plemeni, čeprav se v tujini misli, da sta eno in isto, nista identični s Srbi, a v kolikor bi bilo med njimi sloge, bi ta takoj razpadla, kakor hitro bi Srbija pristala na to, da se razdele one dežele, v katerih imajo ogromno večino Hrvati in Slovenci." Hamburger Fremdenblatt" naglaša, da je cela Dalmacija izuzevši Zadra (v katerem se Lahi umetno vzdržujejo op. ur.) in velik del Istre hrvatski, ostali del Istre je slovenski, a Italijani so razsejani samo na meji, ravno tako kakor so tudi Slovenci z druge strani italijanske meje. Imenovani list povdarja, da je samo po sebi jasno, da stanujejo v Hrvatskem Primorju sami Hrvati — a tudi Reka ni italijanska, kakor to trdijo ljudje s poučne strani.

— Pojdite v Ljubljano! "Slov." z dne 19. jun. poroča: Tržaški "Lavoratore" je v svojem izdanju od minule nedelje priobčil dopis iz Ljubljane, ki tvori najlaskaveji dokumet za glavno mesto naše slovenske domovine. Pravi slavospev je to za Ljubljano, njeno prebivalstvo, njega gostoljubje in poštenje. Ljubljana nudi sedaj — tako pripoveduje — vsled pritiska tujcev sliko velikega mesta. Vendar pa prebivalstvo ne izkorišča te prilike in je, kar se tiče cen živil in stanovanj, onetissimo. Na vsaki ulici in v vsakem lokalu se sliši italijansko govoriti, a povsod so z Italijani vljudni, prijazni in postrežljivi. — Kako se menjajo časi in ljudje ž njimi! Ni še dolgo temu, ko so v Trstu vsakemu Slovencu, čim je dal kak znak svojega slovenstva od sebe, klicali "ande a Lubiana!" in to tako zaničevalno, kakor da ga pošiljajo kam v divje kraje, oddaljene od človeške civilizacije. Danes pa oni sami iščejo v tej Ljubljani zavetja in gostoljubja in so polni hvale o prebivalstvu tega mesta. Dajejo nam torej najlepše zadoščenje. No, to bi bila bolj stran čuvstvenosti, ali če hočete, občutljivosti, ako nam je to v zadoščenje. Toda stvar ima tudi svojo realno vrednost. Kajti mnogokateri je zaničeval le zato, ker je imel povsem krive pojme o naših krajih in naših ljudeh in si domneval, da žive tam zunaj sami slovenski divjaki in barbari. Sedaj pa se je prepričal na svoje oči in vidi, da žive na slovenski zemlji civilizirani ljudje, ljudje v pravem smislu besede, ki v težkih časih radi pozabljajo na narodna navskrižja, slede pravilom narodne tolerance, ker vidijo v človeku — sočloveka. To častno izpričevalo je dal slovenskemu ljudstvu dopis v "Lavoratore" od minule nedelje. To pa ni v čast samo tistemu, ki se mu izreka priznanje, ampak tudi tistemu, ki je izreka odkrito in pošteno!

— Iz Črnomlja. Oglasili so se iz ujetništva: 1) Josip Čurk iz Loke, ki biva v mestu Kovrov, gubernija Vladimir, ki je že sedemkrat pisal iz ujetništva, sam pa še ni dobil nobenega pisma od svojcev, kljub temu, da se je naslov napravil tudi ruski. — 2) Josip Kolbezen, kadet, osmošolec novomeške gimnazije, biva v ujetništvu v mestu Sisram, saratovska gubernija. — 3) Babič Janez iz Črešnjevca, biva v mestu Ashabad, Turkestan; kakor piše, je marširal 17 dni in se vozil trideset dni. — 4) Veselič Matija iz Belčvrha, biva v Kahka, Srednja Azija. — 5) Stariha Janez, ranjen v roko in stegno, bil ujet od Rusov, kakor poroča eden tovarišev. — 6) Jože Kocjan, iz Sel pri Dragatušu, vnet katoliški mož, streže, ujet v srbskem ujetništvu, ranjencem v Nišu. — 7) Plut Janez iz Kočevja pri Črnomlju, se je vrnil ranjen skozi koleno na dom. Veliko zanimivega zna pripovedovati iz galiških bojišč, osobito pri Grodeku in Lvovu. — 8) Šetina Teodor, poročnik, ranjen v dlan na srbskem bojišču. — 9) Šetina Franc, poročnik, ranjen v Galiciji. — 10) Šetina Julij, kadet-pomorščak, ranjen od srbske granate na Savi v spodnji del telesa. — 11) Babor Janez iz Dragovanje vasi, ozebel v Karpatih na nogah, ki so jih odrezali do pete. 11) Mueller Janez, posestnik in gostilničar v Črnomlju, izgubil palec na desni roki. 12) Skubic Josip, posestnik in gostilničar, močno ranjen v roko v Srbiji. — 13) Mueller Janko, posestnik in gostilničar v Loki, se je vrnil ranjen v roko iz Galicije. — 14) Konda, Papež in Štrbenc so se oglasili iz ujetništva v Aziji. Pismo dat. 12. febr., je došlo 17. junija 1915.

— Iz Adlešič 21. jun. Dne 12. jun. pisal je domu iz ruskega ujetništva Miko Veselič iz Vrhovec h. št. 8. Sporočil je, da je v Višilskem dvoru v simbirski guberniji. O njem se je mislilo tudi sploh, da je gotovo mrtev, ker so dobili domači njegovo zadnje pismo še 26. julija m. l., katero je pisal toraj še pred vojsko. — Danes teden, v ponedeljek, zvečer okoli 7. ure imeli smo pri nas hudo nevihto z nalivom. Vihar je naredil nekaj škode na strneh, katere je nekoliko polegel. Druge škode ni bilo. — Letina kaže pri nas lepo, posebno lepe so še turšice. Nekatere so visoke že 1 meter. Tudi strni kažejo dobro. Ker smo imeli v tem mesecu večinoma prav ugodne vreme, je ječmen letos preje dozorel, kakor druga leta. Nekateri so ga poželi že minuli teden, drugi ga žanjejo te dni. Tudi rž in pšenica bosta letos preje dozoreli.

— Iz Belekrajine se poroča: Kakor mnogo drugih, se je bil zglasil v četo c. kr. strelcev tudi Anton Režek, posestnikov sin iz Bojanjevasi, občina Radovica. A nesreča je hotela, da se je njegovemu tovarišu pri ogledovanju puška sprožila ter zadela Režeka v trebušje, da je vsled tega umrl. Menda je to prvi strelec, ki je po osodnem naključju zgubil mlado življenje. Njegovi stariši so vsled žalosti zboleli, ker imajo itak že enega sina v daljnji Galiciji.

— Iz Galicije piše Valentin Skušek, kadet, svojemu nekdanjemu voditelju dijaške marijanske kongregacije, preč. gosp. P. Pavel Potočniku v Novomesto sledeče: Naznaniti moram Vam in marijanski kongregaciji, da je padla prva žrtev iz naših starejših vrst na polju krvi za slavo domovine, Ignacij Orešek. Ni ga več Naceta, ki mi je bil v teh krvavih časih zvest tovariš. Ne boste ga več videli ne Vi in ne njegova mati. — — Do zadnjega se je v toči krogelj hrabro bojeval meni ob strani, toda v divjem bojnem metežu je zginil in pal, zadet od dum-dum kroglje v glavo... par trenotkov prej, kakor se je udala vsa ruska bojna črta. Samo v mojem vodstvu se je udalo nad 100 mož. — Spominjajte se ga; pa tudi mene ne pozabite. — Srčno pozdravlja Valentin.

— Iz ruskega ujetništva sta se oglasila Josip Zurc, krojaški mojster in posestnik v Pretrgu, in Valentin Dežman, posestnik na Lancovem pri Radovljici.

— Padel je na severnem bojišču g. Vinko Lavrenčak, kadet 17. pešpolka.

— Prvi laški ujetnik umrl v Ljubljani. V Ljubljani je umrl Anton Comentale, vojni ujetnik, vojak laškega pešpolka št. 30.

— Italijani blizu Bohinjskega jezera? Poročevalec "Reichsposte" poroča z italijanskega bojišča, da so že koncem maja prišle italijanske čete v bližino Bohinjskega jezera. To poročilo skoro gotovo ne bo pravo, ker dohod do Bohinjskega jezera branijo od primorske stran imogočne gore, ki so bile od naše strani gotovo dobro zavarovane.

— Prvi vojaški pogreb v Novem mestu. Prvi vojak, ki je umrl v novomeški bolnišnici "Rdečega križa", je bil Dalmatinec Begovič iz Kotara. Pokopan je bil z vsemi častmi.

— Iz ruskega ujetništva se je oglasil Matevž Klopčič iz Železnikov. Od januarja meseca ni bilo o njem nobenega sporočila. Pismo je hodilo 3 mesece. To naj bode v tolažbo vsem, ki nimajo sporočil o svojcih. — V ruskem ujetništvu je visokošolec Zalokar, rodom iz Metlike. Ranjen je bil na levi roki, katero so mu zdaj na Ruskem morali amputirati. — Od przemyselske posadke je v ruskem ujetništvu vojak Janez Žlogar, posestnik iz Bušinjevasi št. 39, občina Suhor. — V ruskem ujetništvu je praporščak Mirko Burja. — Iz ruskega ujetništva so se oglasili Ivan Ban in Anton Mikol posestnika, ter Franc Vatovce trgovec v Brezovici pri Materiji, Anton Škerjanc in Jožef Jankovič iz Rožic pri Materiji, Istra. — Iz ruskega ujetništva se je oglasil Ivan Maček p. d. Prekov iz Velesovega pri Kranju. Svojemu prijatelju Ign. Cudermanu v Tupaliče je pisal kartico z sledečo vsebino: Nahajam se v Skobeljevu, Turkestan, Ruska Azija. Ujet sem bil 30. decembra zvečer. Nekaj domačih je tudi tukaj. Iz Preddvora Koširjev je ubit in Viršekov tudi. Kartica je bila oddana 9. svečana torej je hodila 6 dni manj kot štiri mesece. — Iz ruskega ujetništva se je oglasil 20 letni ključavničarski pomočnik Leopold Demšar iz Glinc. Ujet je bil 22. marca. Do železnice so hodili devet dni, po železnici se je vozil 22 dni. Nahaja se sedaj v centralni Aziji v mestu Ashabat. To je blizu perzijske meje in Kaspiškega jezera. Piše, da imajo dovolj jesti, pa nič ne delajo. "Torej ne skrbite," piše staršem. Slovencev je tam 72. Z njim je bil ujet tudi neki četovodja Kernc z Glinc, ki pa ni tam. Stanujejo skupaj v baraki. Dopisnico je odposlal dne 27. aprila in pravi, da je bilo takrat tam že vse v rožah. V ujetništvo so se peljali skozi sneg in puščave. Zdrav je in pozdravlja vse Glinčane. — Oglasil se je iz ruskega ujetništva Vilko Ločnik, 27. dom. p. Nahaja se v Čardjui v srednji Aziji. — Nadalje se je oglasil iz ruskega ujetništva četovodja 17. pp. Matija Kumer iz Rudnika pri Ljubljani. Dopisnica, oddana februarja, je prišla na svoje mesto šele 15. junija.

— Zopet požar na Drnovem. Prijeta požigalka. Dne 16. jun. ob 9. zvečer so pogoreli Jožef Dornik, Alojzij Urbanč, Jan. Urbanč in Anton Baznik. Trem so pogorela vsa poslopja, Jan. Urbanču je ostala hiša. Prvi trije gospodarji so v vojski. — Orožnik je iz vasi odpeljal 69 let staro osobenko Uršo Kerin, ki je pred kratkem grozila, da bo še spomin zapustila; najbrž je zakrivila pogorišče.

— Umrli so v Ljubljani: Matija Sedej, rudar, 56 let. — Sofija Kambič, posestnikova žena, 56 let. — Anton Kuhar, hlapec, 72 let. — Ludovik Moldovan, pešec pešpolka št. 63. — Istvan Illes, pešec pešpolka št. 101. — Danica Trunkelj, sprevodnikova hči, 10 tednov. — Ladislav Bursik, četovodja pešpolka št. 37. — Karel Loeschnik, topničar gorsko-torpničarskega polka št. 4.

— Umrli so v Ljubljani: Alojzij Klebel, bivši krojač, 85 let. — Andrej Slabina, kovinski sukač, 20 let. — Marija Vašelj, bivša branjevka, 75 let.

— Strela je udarila dne 14. junija ob ½7. uri zvečer med nevihto v župnišče v Zgor. Tuhinju. Iz dimnika je odskočila na ostrešje, prišla skozi strop v prazno sobo in za dober meter na dolgo odtrgala na stropu omet, potem pa skozi steno izginila na strešni žleb. Užgala ni.

— Utonil je v Dolini pri Tržiču delavec Janez Weisslisen. Nosil je drva čez vodo po brvi. Najbrže ga je zadela božjast, kateri je bil podvržen. Sicer je bil dober in pošten mladenič.

— Umrli so v Ljubljani: Marjeta Vrhovec, mestna uboga, 60 let.—Fran Žnidaršič, posestnikov sin, 35 let. — Frančiška Tausch, prisiljenka, 23 let.— Nikolaj Staudt, četovodja 20. topničarskega polka. — Ivan Drescher, pešec 76 pešpolka.

— Umrla je gospa Katarina Paternoster, vdova mestnega knjigovodje v Ljubljani.

— Požar pri Mokronogu. — Vas pogorela. Dne 15. junija, je ob ½3. uri popoldne pričelo goreti v Ribjeku pri Mokronogu. Pogorela je vsa vas, rešili so živino; zažgali so baje otroci. Ker je beda velika, se hvaležno sprej me vsak dar. — Ubogi gospodarji, ko se vrnejo iz vojske v pogorelo vas!

— Umrl je g. Ivan Grilec, tajnik "Ljudske posojilnice" v Ljubljani, star 64 let.

— Umrli so v Ljubljani: Amalija Podpečan, učiteljica, 27 let.—Demeter Saz, desetnik 28. pešpolka. — Ivan Valenšak, pešec pešpolka št. 70. — Peter Sendor, pešec pešpolka št. 30.— Mihael Csonka, pešec 66. pešpolka. — Rudolf Chaloupka, pešec pešpolka št. 4.

— Roparski napad. Poroča se: Neka roparska tolpa je napadla kmeta Putriha iz Brezij, ga pobila na tla, kjer je obležal na pol mrtev ter mu vzela 1000 K. Roparjev je bilo okoli deset. Nato so se podali k posestniku Balonu, kjer so s streli razbili okna in vso opravo ter odnesli 3000 K. Družina je vsa prestrašena zbežala v podstrešje. Roparji so se ob 3. uri zjutraj odstranili.

ŠTAJARSKO

— Utonil je v Pesnici pri Mariboru sin pasarskega mojstra Tratnika iz Maribora. Dečki, ki so se ž njim kopali, so svojega potapljajočega se tovariša zaman poizkušali rešiti.

— Hofrichter poizkušal uiti. Znani Hofrichter je poizkusil dne 14. jun. preoblečen pobegniti iz Steinhofa. Neki finančni organ ga je pa spoznal in prijel.

— Smrtna kosa. V Požegi je umrl ondotni podžupan Julij pl. Hegedues. —V Laškem je umrl vpokojeni višji poštni kontrolor Ludovik Pohl. — V Gradcu je nagloma umrl podpolkovnik Franc Šestak.

— Umrl je v Gradcu 72 let star vpokojeni ravnatelj trboveljske premogokopne družbe Martin Terpotitz.

— Prestavljen je major 87. pp. Novak Otmar k 27. pp.

— Smrtna kosa. Iz Ponikve ob južni železnici. Po dolgi, mučni bolezni je umrl dne 8. jun. g. Jožef Zidanšek p. d. Knez, v 81. letu svoje starosti.

— Umrla je v Celju notarjeva vdova gospa Eliza Toplak.

— Na severnem bojišču je padel Fr. Buzina, tiskarniški korektor iz Gradca.

— Gosp. dr. Rybarž se nahaja sedaj v Radencih na Štajerskem kot poveljnik 6. delavske stotnije.

— Vojaški dopusti povodom žetve. C. kr. korespondenčni urad poroča 19. jun.: Vojni minister in deželnobrambni minister sta z ozirom na narodno gospodarsko važnost dela ob žetvi odredila, kako se smejo podeljevati dopusti moštvu, ki se nahaja v zaledju, kako se smejo določati delovne skupine in v katerih izjemnih slučajih se sme dovoliti začasen odpust iz črnovojniške službe.

— Ustreljen vojak. Graško vojno sodišče je obsodilo v Ptuju vojaka 17. pp. Valentina Sporerja zaradi ropov in sicer na smrt na vešalih in izključitev iz armade. Imenovani je namreč dne 31. maja napadel v Rogoznici posestnika Markeža, mu vzel nikeljnasto uro, 154 K in še več drugih reči. Sodišče je kazen spremenilo in sicer da se ga ustreli. Obsodba se je Sporerju naznanila 18. jun. ob četrt na štirih popoldne, a ustreljen je bil še tisti dan ob četrt na 6. uro popoldne.

KOROŠKO.

— Peregrin Vunček mrtev. "Slovenec" z dne 19. junija piše: Velike so žrtve, ki jih doprinašamo domovini na oltar Slovenci; skoro vsa naša inteligenca se nahaja v službi domovine in tudi izmed duhovščine je na bojiščih procentualno morda največ naše. In vendar so te velike žrtve za domovino potrebne, četudi so za posamezne, prizadete osebe huda izkušnja, za narod pa bridka izguba. Slovenci smo in bomo storili vso svojo patriotično dolžnost in prostovoljno še veliko več, kakor zahteva od nas domovina, zato pa imamo trdno upanje v bodočnost slovenskega naroda. Zvestoba za zvestobo! Mnogo naših najboljših mož in mladeničev je padlo za domovino, in ni najzadnji izmed teh Peregrin Vunček, črkostavec tiskarne Družbe sv. Mohorja. Kdo ni poznal rajnega Peregrina po slovenskem Korotanu? Ni ga bilo javnega narodnega delovanja, ki bi se ga ne bil z vnemo udeleževal Peregrin. Posebno marljiv je bil kot odbornik koroške podružnice "Slov. planinskega društva" in kot blagajnik celovške podružnice "Slov. Straže". Za svojo osebo silno skromen, ponižen, je bil v narodnih zadevah skrajno odločen in dosleden. Zapušča ženo in malega sinčka.

— Umrl je Andrej Wieser, posestnik p. d. Sošel v Slov. Plajbergu. — Umrl je v tržaški bolnišnici Valentin Družina, posestnik in mizar.

— Pomožen promet v Celovcu. "Kaerntner Tagblatt" poroča: V Celovec so premestili 400 do 500 železničarjev, da bodo zmogli transporte čet in municije. Železničarje so nastanili v tukajšnji realki. Železničarji pripadajo večinoma voznemu osobju, a tudi na postajah so pomnožili osobje, da bodo postaje lažje poslovale.

— Župnik Svaton pred deželnim sodiščem v Celovcu. Kakor smo že svoj čas poročali, so vojaške kazenske oblasti ustavile postopanje proti župniku Svatonu, in sicer na podlagi razsodbe vrhovnega domobranskega sodišča. Kazensko zasledovanje je potem začelo državno pravdništvo v Celovcu, ki je dvignilo proti župniku Svatnu obtožnico. Včeraj dne 23. jun. se je vršila pred deželnim kot kazenskim sodiščem v Celovcu proti župniku Svatonu glavna razprava, ki je končala s popolno oprostitvijo.

PRIMORSKO.

— "Lega Nazionale" razpuščena. Naša nedavna vest se potrjuje. Ministrstvo je razpustilo iredentistično društvo "Lega Nazionale" z naredbo z dne 16. junija 1915. Delovanje centrale in podružnic je takoj ustavljeno, a odbori so razpuščeni. — Da je bila "Lega Nazionale" trajni strup na telesu hrvatsko-slovenskega naroda, je vedel vsak izmed nas. Hvala Bogu, da je prenehala lažna tridesetletna zveza. Vsak Slovenec in Hrvat se mora veseliti, da nam je končno tudi uradno dano zadoščenje za tolike krivice — in da se sedaj verjame tistim, ki so predolgo trpeli.

— Padli so dne 12. jun. ob Dnjestru od 97. pešpolka: Podpolkovnik J. Miccoli, večmesečni poveljnik istega polka in poveljnik III. bataljona; stotnik Franc Bude, poveljnik 11. stotnije in nadporočnik v rez. dr. Hugo Zeidler.

— Umrl je na Dunaju ljubljanski posestnik in bivši trgovec z zlatnino g. Jakob Kapsch. Pokopali so ga 21. junija.

— Umrl je v Trstu ondotni odvetnik dr. Feliks Kovačič.

— Draginja v Pulju je zelo velika. 1 kg salami velja 16 kron. Listi pozivljajo merodajne kroge, naj takemu neupravičenemu draženju napravijo konec.

— Povečanje bolnišnic. Na Hrvatskem povečajo bolnišnice za ranjene in bolne vojake za 100 odstotkov. Dosedaj so imeli 30,000 postelj, odslej jih pa bo 60,000.

— Samoumor v Trstu. V Trstu je skočil skozi okno 44letni Alojzij Gregorin ter obležal na mestu mrtev.

— Istrska posojilnica v Pulju se je začasno preselila v Pazin.

— Dr. Maks Abram — živ! Iz vojaških krogov smo prejeli poročilo, da je dr. Maks Abram, o katerem so poročali listi, da je padel na severnem bojišču, še živ in da se nahaja v ruskem ujetništvu.

HRVATSKO.

— Samo odprta pisma se morajo pošiljati tudi na Hrvaškem.

— V Zagrebu se nahaja 15,000 beguncev.

— Odlikovani hrvatski generali. Častni znak 1. vrste z vojno dekoracijo za zasluge za "Rdeči križ" so dobili sledeči hrvatski generali: general pehote Svetozar Boroevič pl. Bojna, fcm. Pavel Puhallo pl. Brlog, general pehote Adolf baron Rhemen pl. Barenfeld, fcm. Štefan Ljubičič in general pehote Štefan pl. Sarkotič.

— Odlikovani hrvatski general. Njegovo Veličanstvo je dovolilo, da sme general pehote Svetozar Boroevič pl. Bojna nositi od nemškega cesarja mu podeljeni železni križec 1. in 2. vrste. Imenovani general je bil tudi odlikovan z zaslužno zvezdo z vojno dekoracijo za zasluge za "Rdeči križ".

— Na grobu svoje žene zblaznel. Na Reki je 49letni kurjač Anton Bubič šel na pokopališče in je najprej molil na grobu svoje žene. Naenkrat se je do nagega slekel in je začel z rokama odkopavati zemljo, pod katero počiva njegova žena. Mož je bil pač nagloma zblaznel. Prepeljali so ga v blaznico.

— Prepovedano je zvoniti na Reki, v celem hrvatskem in istrskem primorju ter v krajih, ki se nahajajo za njimi.

— Hrvatje najboljši mornarji sveta. "Fremdenblatt" slavi junaštva hrvatskih mornarjev in opozarja na izjavo angleškega mornariškega atašeja nasproti glavnemu uredniku "Fremdenblatta". Rekel mu je: Avstrijska mornarica je najboljša na svetu. Ni sicer velika, a nobena se ne more primerjati z njenim moštvom. Ne zanikavam, da avstrijska mornarica prekaša angleško. "Agr. Tagblatt" pristavlja, da tvorijo mornarico pred vsem Hrvatje in Slovenci in da velja zato navedenima narodoma pohvala angleškega mornariškega atašeja.

— Vohuni v Bjelovaru. "Hrvatski Pokret" poroča iz Bjelovara: Zaprli so podjetnika Ladiša in še več drugih oseb, ki so osumljene, da so vohunile Italiji v korist.

— Pri gostilničarju zaplenili za 5265 K drobiža. Iz Osjeka poročajo: Policija je dobila zaupno poročilo, da gostilničar "Pri zlatem volu" v trdnjavi Janez Hoeffler skriva drobiž. Napravili so preiskavo in res našli za 5265 kron drobiža (srebrnih kron, goldinarjev, petkronskih novcev, desetic in dvajsetic). Na podlagi vladne odredbe je policija izjavila, da zapade polovica tega denarja državi. Hoeffler je priznal, da je srebrni in nikelnasti denar zbiral že od mobilizacije ter ga skrival.

Resne skrbi za Italijane.

Rimski listi poročajo iz Tripolisa, da je postal položaj v tej italijanski koloniji zelo resen. Mohamedanski rodovi so po celem Tripolisu napovedali "svetovno vojsko" zopet Italijane. Italijanska vlada odpošlje v Tripolis cel armadni zbor, da si zavaruje vsaj svoje najvažnejše tamošnje postojanke. Italijanski prebivalci se umikajo na obrežje. Proti Tripolitaniji so že odpluli štirje torpedni lovci; v kratkem odpošljejo brodovje križark.

VELIKA PONUDBA

Spredaj del Nebo škatljice vreden 5c. v gotovini
Celi kupon vreden ½ centa v gotovini

Celi kuponi in spredaji deli škatljic imajo isto vrednost. Še jih lahko izmenja za gotovino ali vredne predmete. (Ta pogodba ugasne 31. decembra 1915.)
P. Lorillard Co., Inc., New York Est. 1760

Joliet Steam Dye House
Profesional Cleaners and Dyers
STRAKA & CO.
Office and Works, 642-644 Cass
Chicago Phone 4444, N. W. 483.

Farme! Farme! Farme!

Zapomnite si kaj je najbolj važnega za vsacega Slovenca? Da se vam ne bo treba bojevati v vojni ali proti velikim davkom kateri se sedaj delajo tam v stari domovini, si pridite ogledat naša zemljišča v Draper, Wisconsin, kjer bodemo imeli veliko prodajo celi teden po Četrtem juliju pri tej prodaji bode prisoten naš glavni upravitelj od Edward Heins Farm Land Co. A. R. CODE in bode vsak lahko ž njim govoril, zatorej naj pridejo tudi oni, kateri so se namenili kupiti kje drugje, ker mi smo prepričani, da če se vam ne dopade tam kjer ste se poprej namenili kupiti, da mi vas lahko zadovoljimo in sicer s tem, da vam pokažemo dobro zemljo na kateri bodete lahko živeli če si iste en del kupite. Za nadaljna pojasnila se obrnite na:

Math. Cesar, Agent
1900 W. 22nd Street, Chicago, Ills.

FIRE INSURANCE.
Kadar zavarujete svoja poslopja zoper ogenj pojdite k
ANTONU SCHAGER
North Chicagi Street
v novi hiši Joliet National Banke.

ZA Zavarovanje
proti požaru, mala in velika posojila pojdite k
A. SCHOENSTEDT & CO.
203 Woodruff Bldg. Oba tel. 169
Joliet, Ill.

J. C. Adler & Co.
priporoča rojakom svojo
Mesnica
Telefon 101. JOLIET, ILL.

Mestna hranilnica ljubljanska
V LJUBLJANI, PREŠERNOVA ULICA 3., KRANJSKO.

Denarnega prometa koncem l. 1914 je imela 740 MILIJONOV KRON. VLOGE znašajo nad 44,500.000 kron, REZERVNI ZAKLAD PA 1,330,000 KRON.

Vložen denar obrestuje po
4½ %
brez vsakega odbitka.

Za VARNOST denarja jamči REZERVNI ZAKLAD, STROGA KONTROLA OD VLADE IN CELA MESTNA OBČINA LJUBLJANSKA s vsem svojim premoženjem, vrednim do 50 MILIJONOV KRON. VSAKA IZGUBA denarja — tudi za časa vojske — je IZKLJUČENA.

Denar pošiljajte po POŠTI ali kaki ZANESLJIVI BANKI. PRI BANKI zahtevajte odločno, da se Vam pošlje denar le na "MESTNO HRANILNICO LJUBLJANSKO V LJUBLJANI" in NE v kako drugo manj varno "šparkaso". HRANILNICI PA TAKOJ PIŠITE, PO KATERI banki dobi Vaš denar.

430 STRANI OBSEGA
Veliki Slovensko-Angleški Tolmač
prirejen za slovenski narod na podlagi drugih mojih slovensko-angleških knjig za priučenje ANGLEŠČINE BREZ UČITELJA. Vsebina knjige je: Slov.-Angl. Slovnica, Vsakdanji razgovori, Angleška pisava, Spisovanje pisem, Kako se postane državljan poleg največjega Slov.-Angl. in Angl.-Slov. Slovarja.
Mnogobrojna pohvalna pisma od rojakov širom Amerike dokazujejo, da je to edina knjiga brez katere ne bi smel biti nobeden naseljenec.
Cena knjige v platnu trdo vezane je $2.00, ter se dobi pri:
V. J. KUBELKA, 538 W. 145 St., New York, N. Y.

Amerikanski Slovenec

Ustanovljen l. 1891.

Prvi, največji in edini slovenski-katoliški list za slovenske delavce v Ameriki ter glasilo Družbe sv. Družine.

Izdaja ga vsaki torek in petek
Slovensko-Ameriška Tiskovna Družba
Inkorp. l. 1899.
v lastnem domu, 1006 N. Chicago St. Joliet, Illinois.
Telefoni: Chicago in N. W. 100.

Naročnina:
Za Združene države na leto.....$2.00
Za Združene države za pol leta.$1.00
Za Evropo na leto.....$3.00
Za Evropo za pol leta.....$1.50
Za Evropo za četrt leta.....$1.00

PLAČUJE SE VNAPREJ.

Dopisi in denarne pošiljatve naj se pošiljajo na:
AMERIKANSKI SLOVENEC
Joliet, Illinois.

Pri spremembi bivališča prosimo naročnike, da nam natančno naznanijo POLEG NOVEGA TUDI STARI NASLOV.

Dopise in novice priobčujemo brezplačno; na poročila brez podpisa se ne oziramo.

Rokopisi se ne vračajo.

Cenik za oglase pošljemo na prošnjo.

AMERIKANSKI SLOVENEC
Established 1891.

Entered as second class matter March 11th, 1913, at the Post Office at Joliet, Ill., under the act of March 3rd, 1879.

The first, largest and only Slovenian Catholic Newspaper for the Slovenian Workingmen in America, and the Official Organ of Holy Family Society.

Published Tuesdays and Fridays
by the
SLOVENIC-AMERICAN PTG. CO.
Incorporated 1899.
Slovenic-American Bldg., Joliet, Ill.

Advertising rates sent on application.

CERKVENI KOLEDAR.

1.	avg.	Nedelja	Vezi Petra, ap.
2.	"	Pondeljek	Porcijunkula.
3.	"	Torek	Na dan sv. Štef.
4.	"	Sreda	Dominik, spozn.
5.	"	Četrtek	Marija, Dev. snež
6.	"	Petek	Gospodova sprem.
7.	"	Sobota	Kajetan, spozn.

CERKVENI GOVOR ZA DESETO NEDELJO PO BINKOŠTIH.

Spisal škof Anton Martin Slomšek.

O napuhu.

Vsak, kateri se povišuje, bo ponižan; kdor se pa ponižuje, bo povišan.
Luk. 18, 14.

1. Dva človeka sta šla v tempelj molit. Kateri izmed nju vam dopade? Brez dvoma ponižni cestninar, bote dejali. Tako je tudi Jezus sodil, rekoč: Ta je šel opravičen v svojo hišo, oni pa ne; zakaj, vsak kateri se povišuje, bo ponižan itd.

2. Kaj pa na farizeju Bogu in tudi nam toliko zamrzi? Njegov napuh se nam pristudi, njegova prevzetnost nas žali, njegova lastna hvala se nam gabi. Oh, naj bi si tudi mi ggloboko v srce utisnili besede Jezusove: "Kdor se povišuje, bo ponižan. Kdo ve, če nismo tudi mi napuhnjenemu farizeju podobni?

3. Pomislimo danes grdega napuha začetek in konec;

I. Od kod napuh izvira?
II. Kaj napuh dela?
III. Kam napuh pride?

Krščanske duše! s ponižnim srcem poslušajte; zakaj Bog je prevzetnim nasproten, ponižnim pa milost daja.

* * *

Ni večje grdobe na svetu, ko pijanščina; pijanec se pod živino zavrže, in vendar visoke misli ima. Pijancu podoben je napuhnež; on je na svoji pameti pijan. Veliko hujša je pijanost duha od telesne pijanosti, ona košata soproga napuha mnogo mlajših ima:

1. Napuh je pregreha, po koji človek sam sebe preceni, sam sebe vrednosti prilastuje, katerih nima, sebi hvale išče, Bogu časti ne da. Tako je storil Aman (Ezdr. 7. Farao, Egip. kralj. II. Mojz.).

2. Prevzetija, da se človek na svoje preveč zanaša, stvari zaničuje, ki mu niso po volji, in se bolj visoko nosi, kakor mu gre.

3. Ošabnost ali oholost, celo druge zaničuje, hudo sodi in žali, kakor Golijat Davida (I. Kralj. 17).

4. Gizdost v oblačilu in v unanji noši, da se človek s kupljeno lepoto baha, sebi dopade in druge zaničuje, ki tako oblečeni niso. Podoba žalostne ženske gizdosti je kraljica Jecabel (IV. Kralj. 9, 30). Napuh je črni oče vsake pregrehe, on začetnik vseh hudobij. Bog nas varuj napuha! Varujmo se ga tudi mi.

I.

Od kodi pa napuh pride? Iz krive odgoje otrok. Mati dete pregizdavo oblači, mu pravi, da je pipi; hitro si otrok dopade, in misli, da kaj velja, čeravno samo od sebe nič ni. Oče prehvali otroka, da je imenitne rodbine sin ali hči; hitro se otrok preveč ceni in gleda druge čez ramo. Tudi v šoli se pogosto samosvoje hvale in prevzetije privadijo, delavec prehvali svoje delo in misli, da vse prekosi. Kmet preceni svoje blago, hlapec in dekla svojo moč. Milijonov ljudij se preceni, sebi bolj dopade, kakor pravičnim ljudem. Podobni so pijancu, kateremu je cesta preozka, in se tako dolgo opoteka, da v kaki luži obleži. Napuhu sramota za petami gre. Ptica, ki visoko leta, nizko obsedi. Kdor sam sebe povišuje, bo ponižan.

II.

Kaj pa napuh dela? Puščavnik je videl v gozdu zamorca breme drv zadevati, pa je n i mogel zadeti; bilo je pretežko. Namestu pomanjšati, je večje breme navezal, in pod njem onemogel; zakaj? Iz napuha. Tako se prevzetnjaki rečij lotijo črez svojo moč, in si ne dajo dopovedati. Našel je v drugem kraju puščavnik dva konjika pred vrati veliko bruno držati. Nista skoz vrata mogla, kajti je hotel vsaki prvi biti, in nobeden za drugim ne iti. Tako neumno prevzetniki, ki jeden drugemu kljubujejo. V tretjem kraju najde možaka v prevrtan sod vodo zajemati; več ko nalije, več spodaj iztoči; prazno je bilo prevzetneža delo. Tako brez zasluženja je pri Bogu vse dejanje in nehanje prevzetnih ljudij.

Vsa še tolika in tako dobra dela napuhnjenih ljudij nimajo pri Bogu nobene cene, kakor dobra dela farizeja. "Naj si kdo še toliko dobrega učini in še tako visoko v popolnosti stopi, ako se z vsem tem baha, je reven berač." (Sv. Krizostom.)

Zakaj pa ljudje tako neumno delajo? Ker sami sebe prav ne poznajo, sebe premehko, druge preostro, svoje lastnosti in dela previsoko, drugih prenizko sodijo. Farizej se je hvalil, da ni razbojnik, ne krivičnik, ne prešestnik; da je obrekovalec, natolcevalec in dobrega imena tat, je pa pozabil. Ali ni med nami tudi mnogo takih ljudij? Bi jih ne bilo, bi tudi toliko zavida, opravljanja, jeze in sovraštva ne bilo, ki vse iz napuha izvira.

III.

Kam pa napuh pride? V časno in večno nesrečo pelje, kakor zavržene angele in naše prve starše.

1. Prevzetnega človeka ljudje zaničujejo. Ni greha, ki bi ljudi toliko pikal, kakor bližnjega napuh. Kdor sam sebe hvali, se vsem zameri, in če ga ravno v lice hvalijo, se mu v hrbet smeje. Vse si prizadenejo, da ga spodneso. In kadar pade, se nobednemu ne smili; vsak pravi: prav mu je.

2. Prevzetnik je nezadovoljen, tožuje, da se mu krivica godi. Višje ko stopi, višje bi rad. Napuhnež zavida drugih zaslužbo, nihče ga posvariti ne sme. Podoben je trnju, ko jega se vsakdo rad izogne.

3. Prevzetnik v najhujše zmote zapade in v največje hudobije zabrede, hoče največ vedeti, in svoje zmote ne spozna, noče nobenemu pokoren biti, in se rad spunta. Kedar se v poštenih rečeh skazati ne more, začne v hudobah vse prekositi, kakor Herostrat, ki je imenitni tempelj Dijane požgal, naj bi potem slovel. Takih bedakov je sedanje čase brez števila. Napuh pamet zaduši. Bog prevzetnike največ črti in jih poniža, kakor prevzetne angele, prve starše in Nebukadnezarja kralja (Dan. 5). Nič božjim očem toliko ne mrzi, ko napuh. On je veliko angelov iz nebes, in prva človeka iz raja potisnil (Sv. Bern).

* * *

Kakor zoprna je pa prevzetnost Bogu in ljudem, tako ljuba je vsem sveta ponižnost. O, pravični cestninar nam je tega priča. Kdor se v boj poda, in hoče sovražnika zmagati, naj se previdi z najgoršim orožjem ponižnosti; ona naj bo njegov prostoren in veličasten oklep. Orožje sovražnika je napuh; posebno je s tem orožjem našega prvega očeta Adama in njegov zarod premagal. Orožje Kristusovo je s tem orožjem našega prvega Adama in njegov zarod premagal. Orožje Kristusovo je ponižnost; s tem orožjem je On hudiča premagal, ga pahnil iz njegovega prestola silnosti in je razdrl njega kraljestvo. (Sv. Jerem.)

1. Hočemo ponižni biti, se je potreba pogosto čisto izprašati, ne preveč na dobre lastnosti, na slabosti pa premalo gledati. Modri Ezop svetuje basago obrniti, kojo vsak človek nosi, ter v spredno malho tuje, v zadnjo na hrbet pa svoje pregreške devati.

2. Nikdar črez druge hudo mrmrati, kakor če je povedati dolžnost. Prevzetnik le hudo od drugih ve, dobro pa zamolči. "Tvoj brat Gospodu stoji ali pade" (Rim. 14, 4). Tudi hudo, kar tajiti od bližnjega ne moremo, imamo izgovarjati, kakor Jezus na križu, rekoč: "Oče! odpusti jim, oni ne vedo, kaj delajo."

3. Za vse dobro, kar imamo, zdravo telo, čedndo lice, dobro glavo, premoženje itd. ne sebi, marveč Bogu hvalo dajati: "Kaj imaš, da bi ne bil prejel?" (I. Kor. 4, 7). Ako nas drugi pohvalijo, z Davidom izreči: "Ne nam, o Gospod, ne nam, ampak svojemu imenu daj čast" (Ps. 114, 1). Kar pa slabega imamo ali hudega storimo, nikdar na druge ne zvračajmo, Boga ne tožujmo, kakor bi nas bil zapustil; marveč s ponižnim cestninarjem recimo: "Bog bodi mi grešniku milostljiv!" In če tudi vse zvesto in lepo storimo, recimo: "Nevredni hlapci smo; storili smo kar smo dolžni bili" (Luk. 17, 10). Tako prava ponižnost zna; ona človeka resnično poviša. O sveta ponižnost! Oh grda prevzetnost!

Konec. Sv. Bernard nam zoper napuh trojno prašanje priporoča:

1. Kaj sem nekdaj bil? Nič. Bog me je stvaril, me v ta stan poklical. Po božji milosti sem, kar sem.

2. Kaj sem zdaj? Na duši zelo rahla posoda, na telesu ves poln nadlog; le majhen vetrič pohlidi, in me ne bo.

3. Kaj pa skoraj bom? Na to mi grob odgovori; črvom živež. To trojno prašanje si k srcu vzame, tako boš napuh slekel, ponižnost oblekel, pozemeljsko zaničeval, nebeško iskal, se greha varoval in sveto čednost ljubil. Tako boš od zemlje v nebesa povišan. Amen.

IZ ISTRSKIH SPOMINOV.

Veliko dogodkov nam prihaja te dni v spomin. Dan za dnem slišimo, da je to in ono iredentistiško društvo ustavljeno. Bog je pravičen! Koliko je bilo rjovenja proti ubogemu hrvatskemu narodu, ki je bil po laški iredenti oropan že tako vseh pravic. Dolžili so ga v hinavskem patriotizmu, da je ono krivo vojske. Gorje kmetu, ki je izpregovoril hrvatsko besedo tiste dni v teh krajih! Interniran je bil župnik Mandič iz Završja blizu Oprtlaj v Poreškem okraju. Hudobni ljudje so govorili z vso resnobo, da so orožniki našli v tabernakelju (!!) bombe. Ko ga je vojaška oblast spoznala za nedolžnega in ga osvobodila, so ga njegovi farani sprejeli s kosami, motikami in mu z revolverji in kamenjem grozili, da ga ubijejo. Prisiljen je bil, v vedni nevarnosti življenja, zapustiti faro. Mi, ki živimo v teh krajih, vemo, kako se je bila iredenta grdo razpasla po Istri. Mala, umazana gnezda, ki povsem živijo od okoliškega slovanskega ljudstva, so povečini dobila poulične napise. In komu so ulice posvečevali? Zastonj iščeš tod imena, ki bi količkaj spominjalo kaj avstrijskega, pač pa se je ponosno bralo s tablic: Via Mazzini, Via Giosue Carducci, itd. itd., sami austrofobi. Prirejali so se plesi v podporo šolskemu društvu "Lega nazionale". Naj bo! Pa kakšno obleko so imeli njih slavnostni saloni? Vse okrašeno z italijansko trikoloro, tu se je klicalo živio italijanskemu kraljestvu, igrala se je Garibaldijeva himna in himna na Tripolis. Te godbe so pa, kar je bilo najbolj nesramno, igrale tudi pri cerkvenih slavnostih, kakor procesijah itrd. Interesantno je, da ena ni imela niti not avstrijske cesarske pesmi. Na ljubo blaženi Italiji, da bi nikakor ne dobila povoda za odreševanje "dei poveri fratelli nella schiavitu d' una potenza staniera" (ubogih bratov v sužnosti tuje oblasti) je šla država in tudi cerkev do skrajnih mej potrpežljivosti. V cerkvah, qjer je bilo v župniji le malo Italijanov, se je morala ponižna služba božja za hrvatsko ljudstvo skrivati v zgodnjih jutranjih urah. Pri glavnem opravilu, dasi morda ni bilo v cerkvi nobenega Laha, vse v italijanščini. Ponekod pa naš narod ne čuje več božje besede v svojem jeziku. Poznamo fare, kjer je bilo pred 20 leti po cerkvah še vse hrvatsko, kjer pa zdaj naš jezik nima nobene pravice več. Tod je povečini patronat župnij v rokah brezverskih italijanskih občin. Izvoljeni so bili za župnike duhovniki, ki so le prav malo ali pa čisto nič razumeli jezik faranov. Počasi so ti na ljubo ljudem, ki ne samo da niso nikoli zahajali v cerkev in se sploh za vero nič brigali, ampak so bili obema naravnost sovražni, odstranili zadnje sledodve hrvaščine iz cerkve. Neverjetno je, kam so bila mala istrska mesta zašla! Mi smo brali o stanju francoske Cerkve, a imeli smo tod že vse pripravljeno, da se začne ravno tako. Kako je bila zaničevana naša duhovščina! Človek ni bil varen ponoči zunaj. In gospodstvo "Lege nazionale". Kjerkoli je "Družba sv. Cirila in Metoda za Istro" sezidala svoje šole iz potrebe, saj so bile povečini vse utrakvistične šole postale čisto italijanske in je bilo ubogo istrsko ljudstvo brez vsake izobrazbe, je tudi "Lega" precej ustanovila svojo šolo in z vsemi mogočimi sredstvi vabila našo deco vanjo. Otroci niso v teh šolah navadno nič napredovali — ker niso znali italijanščine, izstopili so bili iz šol ravno taki analfabeti kot so bili začetkom, nad takimi ljudmi se je dalo paševati. Naše ljudstvo so nazivali s psovko Ščavi—(Slavi), kar pomenja v italijanskem istrskem dialektu sužnji. "Lega" je bila postala tako mogočna, da si je lastila pravico nastavljati celo katehete na svojih šolah. Ako kaplan slučajno ni bil Italijan, ga je pogostokrat kar odklonila. Zastran "ljubega miru" so se morala udati škofijstva. Itd.! Ni mogoče in se ne more zdaj vsega napisati. Naša Avstrija bo nesramno verolomstvo Italije kaznovala in postavila pravične razmere tudi v te kraje, za naš narod v Istri, upamo, zora puca! — Duhovnik iz Istre.

OBLETNICA BITKE PRI KUSTOCI.

Dne 24. junija je preteklo 49 let, kar je slavni vojskovodja nadvojvoda Albreht premagal Italijane pri Kustoci. "Novice" z dne 27. junija 1866 so o tem pisale tako-le:

Na Laškem se je začela vojska. Leta 1859. so bili Talijani srečni v boji pri Solferinu; misle, da jim bode sreča zopet tako mila kakor pred 7 leti, pričeli so v spomin onega dneva tudi zdaj 24. dne t. m. vojsko — al spodletelo jim je. Iz pisma, ki ga zdolaj naznanimo, se vidi, da je laški vojskovodja Lamarmora v pismu od 20. dne t. m. napovedal naši armadi vojsko v treh dneh. In blizo tako je tudi bilo. Iz Verone je že 23. dne t. m. od vojskovodja naše armade došla novica, da so sovražnikove čete tisti dan po polnoči, 12 ur pred pretekom napovedanega obroka, na več mestih udarile čez reko Minčio (ki meji našo Italijo), druge sovražnikove čete pa so tudi isti dan prestopile doljni Pad. In 24. dne 10. t. m. ob 10. uri ponoči je nadvojvoda Albrecht iz glavnega stana v Zerbari že poslal sledečo naznanilo: Naša vojska je danes zjutraj prav zgodaj planila iz zašancanega tabora pri Veroni in je posedla vse višave St. Avgustina, Sone in Sommekampagne, na katere se ni še vlegel sovražnik, in je, okrenivši se proti jugu, napadla talijansko armado. Po hudi bitki in veliki zgubi je naša armada na vseh straneh sovražnika nazaj potisnila. Naposled smo z naskokom vzeli višavo Kustoca (Custozza) imenovano, in zato imenujem prvi ta boj "boj pri Kustoci". Vsa krdela borila so se z nenavadno hrabrostjo; zajeli smo mnogo topov in vjeli okoli 2000 talijanskih vojakov. — Iz tega kratkega naznanila se vidi, da je pri Kustoci bila krvava bitka. Koliko jih je smrt storilo na sovražnikovi strani, koliko na naši, koliko jih je tu, koliko tam ranjenih: to vse se danes še ne ve. Ker talijanska armada ni nič opravila, se je čez Minčio zopet umaknila nazaj. Če tudi se morebiti v tej bitvi prelilo mnogo krvi na naši strani, veliko veliko vredna je je naši armadi že ta zavest, da je vojsko začela z zmago.

Naslednja številka "Novic" je pisala o bitki pri Kustoci:

Iz bojišča na Laškem pri Kustoci na Krsnikov dan se še le zdaj na drobno pozvedajo dogodbe zelo krvave bitke. Iz naznanila vojskovodjevega se vidi, da je boj trajal od zora do mraka — od 4. ure zjutraj do 9. zvečer — in da je sovražnik blizo 100,000 vojakov z obilim topništvom pritiral na bojišče; našim je po omenjenem naznanilu bilo dokaj manj; razmera med našimi in laškimi četami se šteje tako, da na enega našega konjika sta bila dva laška, na 3 naše topničarje 4 unih in na dva naše pešca 3 laški. Da so vendar naši zmogli, kaže, kako hrabro so se bili; po tem takem pa tudi ni čuda, da je veliko naših padlo, ker zmaga na zelo obširnem in zamotanem bojišču nikakor ni bila dober kup, kakor je sam najvojvoda Albrecht iz Verone 27. junija pisal. Ako je res, kar "Triest. Ztg." piše, iznaša število ubitih in ranjenih na obeh straneh skupaj 25,000. Pravijo, da cilj in konec laškega vojskovodja je bil ta, da bi bil vrgel na avstrijsko zemljo večino svoje armade in ž njo predrl skozi trdnjave, potolkel tu našo armado, in ž njo potem podpiral delovanje Čialdoni-a na spodnjem Padu — al spodletelo mu je! — Kaj pa Lahi pišejo o boji Kutoškem? Da vodijo vodo na svoj mlin, je očitno, ker kralj Viktor Emanvel je po telegrafu naznanilo dal v Florenc, da 24. junija niso zmagali, a tudi ne zmagani bili, in da je brž združenje vseh čet zaukazal, da začno drugi boj. Sliši se, da talijansko brodovje (vojne ladje) je isti čas, ko je armada čez reko Minčio šla na Kustoco, imelo udariti na naše obale; al vstal je vzlasti po Neapolitancih punt na ladijah, in tako niso mogli z mesta.

BESARABIJA.

Dežela se razprostira od Bukovine med rekama Prut in Dnjester do Črnega morja. V zgodovini je Besarabija precej znana. Ko sta Anglija in Francija na Krimu premagali Rusijo, je morala odstopiti v pariškem miru l. 1856. večji južni del Besarabije Rumuniji, ki je bila takrat še pod turško nadvlado. Besarabija ostala rumunska do l. 1878. V rusko turški vojski l. 1877. se je vojskovala Rumunija na na ruski strani in je rumunska armada zelo pripomogla, da so bili Turki premagani.

Rumunija je morala kljub temu po vojski odstopiti Besarabijo Rusiji. Odškodovali so jo na škodo Bolgarije z Dobrudžo in so ji pripoznali neodvisnost. Rumunci izgube Besarabije, v kateri prebiva veliko Rumuncev, še do zdaj niso preboleli.

Vprašan jeBesarabije je zdaj vsaj začasno zopet na sporedu. Sporazum je, ko je pridobil Italijo za vojsko, storil vse, da pridobi za vojno proti nam tudi romansko Rumunijo. Vsa poročila soglašajo, da je zahtevala Rumunija Besarabijo, če prične vojsko. Anglija in Francija sta svetovali Rusiji, naj prostovoljno odstopi Rumuniji.

"KJE DOM JE MOJ!" V NEMŠKEM PREVODU.

Vsled sedanje vojske se je razmerje med obema narodnostima na Češkem znatno ublažilo — skoro do premirja. Simptomatično za to izpremembo je dejstvo, da so dobili Nemci zadnji čas kar tri prevode češke veličastvene himne "Kje dom je moj?" Še več: V "Unionki" čitamo, da po nekaterih krajih na Češkem Nemci tudi že prepevajo to velepesem. Odkrito rečeno: mi se veselimo tega pojava. Ne morda zato, ker smo predrzni optimisti, ki bi že na podlagi sedanjega, po vojnem stanju izzvanega bolj mirnega razpoloženja hoteli zidati gradove prihodjega zlatega miru med narodi v Avstriji. Preveč vprašanj je treba rešiti, ki nosijo v sebi kali konfliktov; preveč je še dračja, ki ga je treba iztrebiti, da se odpre gladka pot do definitivnega pomirjenja. Vendar se pa veselimo nemških prevodov in nemškega prevajanja češke himne "Kje dom je moj?" Veselimo se, ker Nemci na Češkem prepevajoč to pesem, dajajo grenko lekcijo — sebi!! Kaj vse so nekdaj pisali o tej pesmi! "Boehmisches Hetz- und Trutzlied" — da je moral Nemec misliti, da se po tej pesmi kar cedi prelita kri in da se kar tako vihte cepci, ki padajo po nemških glavah. In sedaj pojo Nemci to pesem... Sedaj poznajo torej nje besedilo in vsebino. Vedo, koliko krivico so delali, podtikajoč tej pesmi, češ, da je izraz najgrših, barbarskih instinktov češkega naroda. Sedaj pojo oni sami to pesem, izliv najplemenitejšega čustva ljubezni do domovine, ki mora s svojim besedilom le povzdigovati duha k ljubezni do lepe, blagoslovljene zemlje češke!

Wo ist mein Heim? Mein Vaterland?
Gottes Huld im Land der Lieder,
Fromme Geister, stramme Glieder,
Froher Sin, Gedeih'n und Glut,
Maennerstolz und Heldenmut:
Das ist meine stolze Heimat;
Boehmerwald, mein Vaterland!

Tako opeva češko zemljo prevod Pavla Zeithelma. In poprej je bila ta pesem — Trutz- in Hetzlied! A kolikim plemenitim pojavom iz snovanja avstrijskih Slovanov sploh se niso istotako podtikali grdi, kakor neresnični nameni!

Iz leta 1866.

"Novice" (8. avgusta 1866) so pisale: "Lahi poleg južnih (laških) Tirolov zahtevajo tudi še to, da naj prihodnja meja med našim cesarstvom in laškim kraljestvom bode reka Soča. Po takem pa stegajo Lahi svoje roke po leže unkraj Soče. Al tega po nobeni ceni nočejo goriški Slovenci, in mi Slovenci vsi protestujemo zopet tak pohot ter z Vodnikom vprašamo Talijane:

Drava čigava je?
Soča čigava je?
Ju bomo varvali,
Kdo ju če pit'!

Za desetico stavi.

Poročevalec lista piše: Ruski jarki so tihi, kakor da bi bilo izumrlo vse v njih. Iz našega jarka skoči cesarski lovec, se vzpne po kritju in se sprehaja izzivaje po presledku med sovražnimi jarki, gre celo do žične ograje sovražnikove. "Je mož znorel?" vprašam častnika. On se nasmehne: "Ne bi smel ven, mi kaznujemo moštvo, če zapusti kritja, že zato, ker izda tako sovražniku, da smo tu. Ali ti Korošci se ne dajo zadržati v kletki jarka. Tudi davi je šel cesarski lovec proti ruskim ograjam, tovariš ga je svaril pred Rusi, on mu je pa predlagal: 'Staviš desetico, da me ne bodo Rusi snedli?' — Ga tudi niso, večinoma se drže v takih slučajih korektno. Saj je rekel tudi pijani Rus, ki se je vlegel nam nasproti na solnce, svojim svarečim tovarišem: 'To so dobri ljudje, ki mi ne store ničesar žalega'."

Koliko dežja pade vsako leto?

Učenjak Fritzsche je izračunal, da pade vsako leto približno 465,000 kub. km vode v obliki dežja na zemljo. Ako bi se ta neizmerna množina vode enakomerno razlila po vsem površju zemlje, bi stala voda po celem svetu 91 cm visoko.

Zveza Katoliških Slovencev
V AMERIKI
(SLOVENIAN CATHOLIC LEAGUE)

Predsednik:.....Dr. Jakob Seliškar, 6127 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Podpredsednik:.....G. Josip Dunda, 704 Raynor ave., Joliet, Ill.
Tajnik in duhovni vodja: P. Kazimir Zakrajšek O. F. M., 21 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.
Blagajnik:.....Dr. Martin Ivec, 900 N. Chicago St., Joliet, Ill.
Odborniki: G. J. Stefanič, g. Frank Nemanič, Rev. Jakob Černe.

Vsa pisma, pristopnina naj se naslavlja: "Zveza Katoliških Slovencev", 21 Nassau Ave., Brooklyn, N. Y.

KOTIČEK ZA DRAMATIKO.

(Dalje.)

Pri predstavah ni samo gledati na to, da igralci znajo svoje uloge, ampak tudi na scenerijo. Velike važnosti so sestave posameznih skupin. Najmučnejši vtis napravi pri predstavah, če igravci ne vedo, kje jim je stati, kako se imajo obračati. Vse pomankljivosti glede kulis in kostumov zakrije lahko izurjen nastop igravcev. Zatorej izkušnje po možnosti na odru pred voditeljem, ki je vedno kritikujoči gledavec in poslušavec! Vkljub tej glavni zahtevi pa moramo paziti tudi na to, da damo igri tudi primerno ozadje. Kulise po mnogih naših naselbinah, kjer goje dramatično umetnost, že izdelujejo domači samouki. Obleke morajo biti vedno take, da v resnih igrah ne vzbujajo smeha — ne kaki potlačeni cilindri, pomazani fraki; boljša je navadna nedeljska obleka tudi za gosposke uloge, kakor pa kaj tacega.

Glede iger samih je treba pomisliti, da morajo odgovarjati zahtevam, ki jih stavi umetnost nanje. Boljše nič, kakor kaj tacega, kar vzbuja samo smeh, samo deluje na nizke čute gledavcev! Izkušnja uči, da so tudi igravci po naših naselbinah zmožni igrati daljše uloge. Pri igrah je treba poudariti vodilno idejo že pri čitanju in gledavcem pred predstavo.

Kar se tiče izbire igravcev in igravk v obče, moramo posebno poudariti, da naša dramatična društva ne smejo biti nikake dramatične šole, kjer bi se vzgajali igravci po poklicu. Škoduje namenu društva, če vedno le ene in iste osebe igrajo; čim več za javni nastop sposobnih članov in članic ima društvo, tem bolje izpolnjuje svoj namen, tem manj bo gojilo ošabnost pri nekaterih članih, — saj vsak društveni voditelj ve, kako rado in hitro se pripeti, da najboljšega igravca pri skušnji ni, ali da ne pride pravočasno. Tu je treba nastopiti takoj in izročiti ulogo drugemu, če tudi manj sposobnemu. Sploh mora še posebej v tem oziru biti voditelj pazljiv in energičen pri vsakem nedostatku. (Dalje pride.)

Ta banka plača
3%
obresti
na vlogah
Joliet Trust & Savings Bank
Barber Building, Joliet, Ill.
Glavnica $100,000.00 Jamstva fund $50,000.00
ARCHIBALD J. McINTYRE, Pred.
ERVIN T. GEIST, kasir.
THOS. F. DONOVAN, Podpred.
TA BANKA JE POD DRŽAVNIM NADZORSTVOM.

Družba sv. Družine

(THE HOLY FAMILY SOCIETY)

V ZJEDINJENIH DRŽAVAH SEVERNE AMERIKE. Sedež: JOLIET, ILL. Vstanovljena 29. novembra 1914 Inkor. v drž. Ill., 14. maja 1915

DRUŽBINO GESLO: "VSE ZA VERO, DOM IN NAROD." "VSI ZA ENEGA, EDEN ZA VSE."

GLAVNI ODBOR:

Predsed.—Geo. Stonich, Joliet, Ill. Podpred.—John N. Pasdertz, Joliet, Ill
Tajnik—Josip Klepec, Joliet, Ill.
Zapis.—A. Nemanich, Jr., Joliet, Ill. Blagajnik—John Petric, Joliet, Ill.

NADZORNI ODBOR:

1. Anton Kastello, La Salle, Ill. 2. John Stua, Bradley, Ill.
3. Nicholas J. Vranichar, Joliet, Ill.

FINANČNI IN POROTNI ODBOR:

1. Stephen Kukar, Joliet, Ill. 2. Anton Trgovčič, Mount Olive, Ill.
3. Josip Težak, Joliet, Ill.

Glasilo: AMERIKANSKI SLOVENEC, Joliet, Ill.

Vsa pisma in denarne pošiljatve se naj naslove na tajnika. — Vse pritožbe se naj pošljejo na 1. porotnika.

Podrejeno Društvo za Družbo sv. Družine se sme ustanoviti v katerem-si-bodi mestu države Illinois s 8. udi obojega spola.

D. S. D. sprejema moške in ženske za ude v Društva iz vseh krajev od 16. do 55. leta. Ob pristopu plača vsak član(ica) en dolar v rezervni sklad.

IZPLAČUJE SMRTNINE $250.00 ali $500.00 dedičem umrlega člana popolno vsoto takoj po sprejemu in sicer še isti dan, ko so vse tozadevne listine v redu in sprejete v gl. uradu.

IZPLAČUJE ODŠKODNINE, katere je deležen vsak član(ica), in sicer:

Za popolno izgubo vida na enem očesu vsoto $100.00;
za popolno izgubo vida na obeh očesih vsoto $250.00;
za izgubo ene roke nad zapestjem vsoto $100.00;
za izgubo obeh rok nad zapestjem vsoto $250.00;
za izgubo ene noge nad členkom vsoto $100.00;
za izgubo obeh nog nad členki vsoto $250.00;
za izgubo najmanj štirih prstov ali cele dlani ene roke vsoto $50.00;
za izgubo najmanj štirih prstov na eni nogi ali stopala vsoto $50.00;
za zlomljeno hrbtenico vsoto $100.00, če je ud za vedno nezmožen za vsako delo.

IZPLAČUJE ZA OPERACIJE, česar je deležen vsak član(ica) in sicer se izplača vsota $50.00 za enkratno operacijo na slepiču (appendicitis) in za enkratno operacijo na kili ali vtrganjem.

Za poškodnine in operacije se ne pobira rednih mesečnih asesmentov, temveč razpiše gl. tajnik na vse člane(ice) primeren asesment kadar je treba izplačati poškodnine ali operacije za ta sklad, da se pokrijejo poškodnine in izplačila za operacije.

Vsak član(ica) je deležen vseh dobrot in pravic (po dne 1. maja 1915), ki jih daje D. S. D. takoj ko je bil pravilno sprejet v katero Podružnico in D. S. D. **Poleg tega plačujejo Društva bolniško podporo.**

Člani(ice) plačajo sledeči asesment z ozirom na starost ob pristopu in z ozirom na vsoto zavarovalnine:

Razred.	Za $250.00: Starost.	Asesment.	Razred.	Za $500.00: Starost.	Asesment.
1	16—20	18c	1	16—20	35c
2	20—25	20c	2	20—25	40c
3	25—30	23c	3	25—30	45c
4	30—35	25c	4	30—35	50c
5	35—40	28c	5	35—40	55c
6	40—45	32c	6	40—45	63c
7	45—50	38c	7	45—50	75c
8	50—55	45c			

Poleg tega plača vsak član(ica) še 5c na mesec za stroške.

NOVO DRUŠTVO SPREJETO.

Novoustanovljeno društvo sv. Družine v Rockdale, Ill., sprejeto v D. S. D. pod št. 8. Imena članov(ic): Albert Lesh, Ljuba Lesh, Valentin Fajnik, Katarina Fajnik, Matthias Saršon, Matthias Kik, Josip Barsh, Anton Sergo.

PRISTOPILI ČLAN.

K društvu št. 1, Joliet, Ill.: Anton Tadey.

Joliet, Ill., 27. jul. — Društvo sv. Družine je imelo svojo polletno sejo zadnjo nedeljo. Nadzorniki, ki so pregledali poslovanje društva od začetka do 30. junija so poročali, kakor sledi:

Prejemki:

Za pristopnino po $1.00 od člana(ice)	$ 470.00
Za bolniško blagajno po 50c na mesec	927.50
Za smrtninski sklad ali asesmente	635.49
Za stroškovni sklad D. S. D.	77.65
Skupni prejemki društva	$2,110.64

Izdatki:

Družbi sv. Družine za pristopnino	$ 470.00
Družbi sv. Družine za smrtninski asesment	635.49
Družbi sv. Družine za stroškin sklad	77.65
Cerkvi sv. Jožefa rent od dvorane	20.00
Skupni izdatki	$1,203.14

Preostane v društveni bolniški blagajni dne 30. jun. $907.50.

Račun je društvo vzelo na znanje in na predlog nadzornika A. Šraj Jr. se isti potrdil.

Zdaj pa ima društvo že na $1,000.00 v svoji blagajni.

Društvo čedalje lepše napreduje. Ima vedno več članov in članic, pa tudi se množi blagajna.

Ob začetku društva je morda kdo dvomil o napredku in razvoju istega, ker so bile povsod slabe delavske razmere, pa tudi so se izgovarjali na razne načine.

Zdaj pa več ni dvoma o obstoju, napredku in procvitu tega našega društva. Zdaj se je lahko vsak prepričal, da je društvo sv. Družine na skalnati podlagi in stoji trdno.

Kdor želi pristopiti, moški ali ženska, naj se oglasi pri tajniku za navodilo. Zdaj je najlepša prilika za vse tiste, ki še niso pri društvu, da pristopijo dokler je še pristop popolnoma brost.

Z bratskim pozdravom **Odbor.**

La Salle, Ill., 26. jul. — Tem potom naznanjam članom in članicam društva sv. Družine št. 3, spadajočega k Družbi sv. Družine, Joliet, Ill., da bode to društvo zborovalo odsedaj zanaprej vsako prvo nedeljo v mesecu v prostorih sobrata Josepha Wodshenka in sicer po prvi sv. maši, to je od 9. ure naprej dopoldne. Na to sejo ste vabljeni vsi člani in članice zgoraj omenjenega društva. Obenem vsi tisti, ki želite postati član ali članica še enega društva. Posebno pa tisti, ki nimate še nobenega društva ali organizacije. Vstopnina stane samo $1.00, par centov za zdravniško preiskavo in asesment za isti mesec. Za malo svoto lahko pristopite v organizacijo, katera rodi dober sad. Stroški so pri nas majhni. Dvorano imamo brezplačno. Nobeden odbornikov nima nobene plače. Vsi delujemo mirnim potom v bratski slogi in ljubezni ne samo za društvo, ampak za splošno korist slovenskega naroda.

Ant. Kastello, tajnik.

ZAHVALA.

Podpisani John D. Kren, član društva sv. Družine št. 1, D. S. D. v Jolietu si štejem v dolžnost se najiskrenejše zahvaliti imenovanemu društvu za izplačano podporo.

Bolan sem bil **13 delovnih dni** in društvo mi je izplačalo na seji dne 25. jul. **znesek $13.00.**

Priporočam to slavno društvo vsem svojim rojakom in rojakinjam, da pristopijo vanj.

Joliet, 25. julija 1915.

John D. Kren.

ZAHVALA.

Jaz, Josip Barbich, kot član dr. sv. Družine v Jolietu, sem se ponesrečil še meseca junija in sem bil bolan skoro tri tedne. Pri dr. sv. Družine sem postal deležen podpore z dne 1. julija. Javil sem se zdravim dne 12. julija. Bil sem torej na bolniškem listu društva ta čas, in **društvo mi je za to izplačalo podporo za 10 dni v znesku $10.00** za kar se celemu društvu iskreno zahvaljujem in ga priporočam slavnemu občinstvu slovenskemu in hrvatskemu, da pristopi v našo sredo in naše društvo sv. Družine, ki je veliko in močno.

Joliet, Ill., 25. julija 1915.

Jos. Barbich.

RAZNOTEROSTI.

Majhna razlika.

Ilija Gregorjev je poslušal, ko se je pogovarjal njegov oče z vpokojenim državnim svetnikom Nikolajem Lebedinom. Oče je omenil, da morajo zdaj diplomati molčati, ker imajo besedo samo generali. Ilija je povprašal: "Kaka razlika je med diplomati in med generali?" — Oče mu odgovori: "Razlika je res majhna, pravzaprav jih razločuje le črka "u". Je namreč taka: "Generali so uniformirani in diplomati niso informirani."

Dvakratni izdajalec.

Iz Kopra se naznanja: Dvakratni izdajalec je sedanji načelnik italijanskega generalnega štaba general Cadorna. Cadorna je rojen Avstrijec iz Kopra. Njegov oče je bil profesor na koprskem c. kr. državnem gimnaziju in je v Kopru pokopan. Postopanje Cadorne je tem sramotnejše, ker je svoje sedanje mesto prevzel nalašč zato, da vodi vojsko proti svoji domovini.

Petelin — izdajalec.

Nekje so imeli premožnega posestnika na sumu, da je prikril in zamolčal večje zaloge žita. Prilično pride k njemu mož ter kupi lepega petelina, ki je bil obsojen na smrt. V njegovem krofu so našli precejšnjo množino še neprebavljenega žita, znamenje, da je posestnik tudi kokoši še vedno krmil z žitom. Po takojšnji preiskavi so prišle na dan cele zaloge žita. Petelin je bil izdajalec.

Nenavadno presenečenje.

Na Dunaju so nedavno starši rezervnega poročnika Leopolda George imeli srečo, da so videli svojega sina, pa ne živega, ampak v kino-gledišču. Prizor, ki je predočeval sina, je nastal takole: General Kusmanek, poveljnik trdnjave Premiselj, je uprav pripenjal odlikovanja šesterim častnikom na trgu v Premislju. Ta prizor so fotografirali in napravili film za kinogledišče. Prvi med odlikovanimi je bil Leopold, ki se je na sliki prav dobro poznal. Tako so se starši prepričali o odlikovanju svojega sina, ki je bil ves čas prvega in drugega oblegovanja v trdnjavi ter bil tudi močno ranjen. Sedaj je v ujetništvu.

Iz življenja generala pl. Mackensena.

Življenje in vojno napredovanje generala Mackensena, ki je z avstrijskimi in nemškimi četami dosegel tako lepe zmage v zapadni in srednji Galiciji, je zelo zanimivo. Mackensen je rojen Saksonec. Njegovo rojstno mesto je Lipsko Star je sedaj 66 let. Oče mu je bil veleposestnik. V vojsko je stopil kot enoletni prostovoljec ter je kot poročnik bil v francosko-nemški vojski leta 1870. Po vojski se je dal aktivirati (je bil stalno sprejet v vojaško službovanje). Pozneje je bil polkovni poveljnik v Danzigu. V sedanji vojski je bil prideljen generalu Hindenburgu ter se je odlikoval pri Mazurskih jezerih. Veliko uspeha je imel pri Lodzu in Loviczu, kjer je ujel skupno do 40,000 Rusov, zaplenil 70 topov in 176 strojnih pušk. — Leta 1898. je bil pobočnik nemškega cesarja.

Kdo je še vplival na italijanskega kralja.

Viktor Emenuel je obenem telesni in tudi duševni slabič. Zanima se samo za svojo zbirko penez, ki je najbogatejša na svetu. Po cele tedne baje čepi in brska v njej ter se ne briga ne za rodbino, ne za vlado. Ni čudo torej, da ima lepa in tudi duševno bogato nadarjena kraljica Jelena na dvoru velik vpliv. Kraljica ni pozabila, da je Črnogorka; previdno, toda s časom vedno bolj odločno je kazala, da je njej prav malo mar za zavezništvo in besede njenega moža. Pri vsakem porazu, ki so ga doživeli Črnogorci, pri vsaki bombi, ki je padla v Cetinje, je hujskala svojega moža in njegovo okolico proti Avstriji. Kralj Viktor Emanuel se ji seveda ni mogel dolgo ustavljati in tako se je zgodilo, da je postal nezvest svojima starima zaveznikoma in obrnil orožje proti njima.

Osem rudarjev mrtvih.

St. Louis, Mo., 27. jul. — Osem rudarjev je mrtvih, osem nadaljnjih smrtno ranjenih in petdeset bolj ali manj poškodovanih vsled eksplozije, ki je danes zajela 115 rudarjev v severozapadnem vhodu rudnika št. 1 United Coal Mining-družbe v Christopheru, Ill. Usmrčenci in ranjenci so bili ožgani. Nič skrilavca ali premoga se ni utrgalo po eksploziji. V rudniku je bilo za časa nesreče 375 rudarjev. Štirje drugi vhodi niso bili prizadeti po eksploziji in večjidel so se rešili rudarji tem potom.

Nemci potopili ameriško ladjo.

London, 26. jul. — Ameriški parnik "Leelanaw", ki je vozil pod ameriško zastavo in imel posadko večinoma iz Američanov, je bil pogreznjen včeraj po nekem nemškem podmorskem čolnu blizu Orkney Islands.

Polkovna zastava.

V Kijevu se nahaja med avstro-ogrskimi ujetniki tudi lahno ranjen ogrski infanterist. V bolnišnici so mu rekli, naj se preobleče ter so mu prinesli sveže perilo. Strežniki so mu prigovarjali, a ni nič'zdalo. Nato so nastopili s silo, a ranjenec se je še vedno branil. Ko se ni mogel več ustavljati, se je zjokal. Služabništvo je opazilo, da ima ranjenec okrog sebe tesno ovito zastavo 2. honvedskega pešpolka. Izjavil je, da je hotel na ta način preprečiti, da ne bi prišla zastava v sovražnikove roke. Ruski častniki so mu prigovarjali, naj se pomiri, ter so mu obljubili, da bodo to zadevo in njegovo junaštvo že omenili pri avstro ogrskem vojnem poveljstvu, ko se bo sklenil mir.

Tudi Amerika dela iznajdbe.

Državni tajnik za notranje stvari je izjavil pri seji v Washingtonu, da so naredili v državnih kemičnih delavnicah dve važni iznajdbi. Prva bo pomnožila pridobljenje bencina iz suroveka olja za 200 odst. ali še več; druga bo dvignila izdelovanje barv in razstrelilnih snovi. Doslej stoji Nemčija na višku glede izdelovanja barvil. Za neke razstrelilne snovi je treba tolnola in benzola. To dvoje so pridobivali na Angleškem in na Nemškem večinoma iz katrana (Steinkohlentheer). Nova iznajdba kemika Bittmana bo omogočila Ameriki, da bo pridobivala tolnol in benzol iz surovega petroleja, za to je dober vsak ameriški petrolej. Ta način pridobivanja pride dosti cenejši, pri tem se dobi še poleg tolnola in benzola še dosti bencina. Prve dve snovi se rabita pri barvanju svile in bombaža. Zelo pripravno je, da se preskrbi Amerika lahko z barvili v sedanjem vojnem času.

Papežev blagoslov umirajočim vojakom.

Iz Rima se poroča: Na vprašanje kardinala van Rossuma je državni tajnik kardinal Gaspari odgovoril, da je sv. Oče vsem katoliškim duhovnikom, ki delujejo v dušnem pastirstvu ali v lazaretih ali pa nosijo orožje, podelil privilej, da smejo umirajočim vojakom podeljevati papežev blagoslov s popolnim odpustkom, in sicer v kolikor mogoče skrajšanem obredu, obliki ki je ni treba pri vsakem vojaku ponavljati.

Na deželo!

Sedaj je čas, ko vsako želi na deželo. Po svežem zraku hrepeni in po mirnem oddihu in po preprosti, dobri hrani. Zamenjati želi hrupno mesto z naravo. Svetovali bi mu, da vzame s seboj Trinerjevega ameriškega zdravilnega grenkega vina v svrho, da izčisti telo in je ohrani čisto. Izpremememba podnebja in hrane je dostikrat vzrok raznim neredom prebavnega ustroja in zapeka je navadno najhujša neprilika. To zdravilo zboljšuje slast, pospešuje prebavo in pomnožuje moč. Olojšava zapeko in bol vsled plinov. Cena $1.00. V lekarnah. Jos. Triner, izdelovatelj, 1333-1339 S. Ashland ave., Chicago.

* * *

Nenavadna slabost često brž izgine po dobrem nadrgnjenju s Triner's Linimentom. To je tudi res glede glavoboli vsled razdražljivosti in glede bolnega grla. Cena 25 in 50c, po pošti 35 ali 60c. — Adv.

ZA KRATEK ČAS.

V šoli.

Mati piše pismo katehetu:

"Oprostite, da se moj sin Jože ni mogel udeležiti zgradbe Noetove ladije, ker je bil bolan — upam, da bo pri razdejanju Jeruzalema že lahko zraven..."

Iz sv. pisma.

Učenec bere iz zgodb o stvarjenju Eve: "...In Bog je vzel Adamu rebro in je napravil iz rebra ženo..." (Zdaj mora obrniti list, a po pomoti obrne kar dva lista skupaj, kjer se bere o Noetovi ladiji): "... in jo je namazal zunaj in znotraj s — smolo."

Naši otroci.

Mati: "Tiho, otroci, ne delajte takega krika, Angležˇ, ki je sedaj pri nas na stanovanju, ne more spati!"

Jerica: "A kaj ta razume o našem kriču, on zna samo angleško."

Ponosno.

Nevestin oče ženinu: "Ali pa tudi imate dovolj kruha za mojo hčer?"

Ženin, po poklicu slaščičar: "Kaj kruha, potico bo jedla pri meni."

Hinavec.

Lisjak (potem, ko je pojužnal petelina): "Oh, kako rad bi obiskal vdove in sirote, da bi jih tolažil v njihovi brezmejni žalosti."

Otroška usta.

Otroci se igrajo živali. Tigri in levi rjovejo, konji cepetajo z nogami, sloni trobijo. Mali Mirko pa sedi v kotu tiho, ne da bi se ganil.

Stric ga vpraša: "No, Mirko, kaj ti se nočeš igrati s tovariši?"

Mirko: "Pač; jaz sem petelin, ki nese jajca."

Razumljivo.

Gospodinja (mlekarju): "Kako da je mleko vedno dražje razumeti ne morem."

"Oprostite, gospa, kaj pa še hočete pri takem pomanjkanju vode!"

"S čim mi jamčite za toli visok znesek?"

"Ali vam ne zadošča častna beseda poštenjaka?"

"Zadošča; le pripeljite ga s seboj!"

Nobeden ne posodi.

"Kako pa ste mogli vzeti to služkinjo? Ali ne veste, da je na ime svoje prejšnje gospodinje naredila čez sto kron dolga?"

"Mar je meni... na moje ime ji živ krst še ficka ne posodi!"

V šoli.

Učitelj: "Francek, ti boš pač vedel, kako se li imenuje kraj, kjer prebivajo jeleni in srne? Tudi še tvoj oče zahaja vsak dan tje, kjer ostaja do večera. Beseda tega kraja se začne z go..."

Gozdarjev sinko: "Gostilna!"

Lump.

Gospa Cilika je imela "živahen pogovor" s svojim soprogom, pa ga je morala prekiniti, ker je prišla dekla v sobo. Ko je dekla odšla, je gospa Cilika hotela nadaljevati.

"Kje sem že nehala?"

"Lump je bila tvoja zadnja beseda."

Ni se bati.

Hišni gospodar vpraša dijaka, katerega misli vzeti v stanovanje: "Morda vam ne bo prijetno hoditi zvečer, ko pridete domov, tako visoko čez štiri stopnice v četrto nadstropje?"

Dijak: "Bodite brez skrbi! Kadar pridem zvečer domov, navadno obležim že na prvih stopnicah!"

MALI OGLASI.

SPREJME SE DVE UČITELJICI vešči slovenščine in angleščine za katoliško župnijsko šolo v mestu s 60 tisoč prebivalci. Ponudbe pod šifro F. S. M. na uredništvo lista "A. S." 69t4

V NAJEM SE TAKOJ ODDA STANOVANJE s šestimi sobami, z vsemi potrebnimi napravami, kakor napeljavo elektrike, vode itd. Anton Nemanich, lastnik, 1000 N. Chicago street, Joliet, Ill.

DRUŠTVO SV. DRUŽINE

(Holy Family Society)

štev. 1, D. S. D. v Jolietu, Ill.

Geslo: "Vse za vero, dom in narod."
"Vsi za enega, eden za vse."

Odbor za leto 1915.

Predsednik.....George Stonich.
Podpredsednik.....Stephen Kukar.
Tajnik..... Jos. Klepec
Zapisnikar.....Anton Nemanich Jr.
Blagajnik.....John Petric.
Reditelj.....Frank Kocjan.

Nadzorniki:

Anton Šraj, Jr.
Nicholas J. Vranichar,
Joseph M. Grill.

To društvo sprejema v svojo sredo može, žene, fante in dekleta od 16. do 55. leta.

To Društvo izplačuje bolniške podpore $1.00 na vsak delavni dan za 50c na mesec.

Izplačuje zavarovalnino, poškodnine in za operacije, za plačila, kakor kaže oglas gl. urada.

Kdor želi pristopiti naj se oglasi pri tajniku; ako mu ni mogoče priti, naj piše za podrobnosti.

To je eno največje slov. društvo v Ameriki in menda ima najugodnejše postave v vsakej zadevi, zato ne bo nikomur žal, če postane član(ica). Pristopite, če ste že v katerem društvu ali ne.

Pri tem društvu ni nepotrebnih postav. Edino kar se zahteva je, da vsak ud plača svojo mesečnino. Kazni in drugih nepotrebnosti ni nobenih v tem društvu. 1t-w-F

POZOR! POZOR!

SPOMLADNE IN LETNE OBLEKE.

Čedne in moderne obleke za odrasle in mladino se dobe pri nas, kakor tudi delamo v popolno zadovoljstvo obleke po meri.

Velika zaloga najmodernejih klobukov in kap vseh velikosti.

Posebno velika zaloga trpežnih čevljev visokih in nizkih za moške, ženske in mladino.

Mi imamo najlepše srajce, kravate, kolare itd. Vse naše blago jamčimo ter povrnemo denar, ako ni v popolno zadovoljnost.

Z vsakim nakupom dajemo 4 odste vredne znamke ali pa register tikete izvzemši na oblekah delanih po meri.

Vaši naklonjenosti se priporoča "Prva Slovanska Trgovina" na several strani mesta.

Frank Juričič

1001 N. Chicago St. JOLIET, ILL.

Vsakdo, ki je poslal denar v staro domovino

POTOM NAŠEGA POSREDOVANJA, JE ZDAJ

POPOLNOMA PREPRIČAN

DA DOSPEJO NAŠE DENARNE POŠILJATVE

ZANESLJIVO IN TOČNO

v roke naslovnikov, kljub vojnim zaprekam, in sicer v 20. do 25. dneh

V stari domovini izplača denar c. k. pošta

100 kron pošljemo zdaj za $15.90.

VSE NAŠE POSLOVANJE JE JAMČENO.

Pisma in pošiljatve naslovite na:

AMERIKANSKI SLOVENEC

JOLIET, ILL.

Ponižani in razžaljeni.

ROMAN V ŠTIRIH DELIH IN Z EPILOGOM.

Ruski spisal F. M. Dostojevskij. **Poslovenil Vladimir Levstik.**

(Dalje.)

"Ali si ga zares tako vzljubila?" sem vzkliknil in srce mi je zamrlo, ko sem jo pogledal. Skoro da sam nisem vedel, kaj vprašujem.

"Kaj naj ti odgovorim, Vanja? Saj vidiš: velel mi je priti in jaz sem tu in ga pričakujem," je dejala z istim bridkim usmevom.

"Toda poslušaj, poslušaj vendar," sem jo zopet začel rotiti in se oprijemati poslednje slamice, "vse to se da še popraviti in izvršiti na drug, popolnoma drug način! Ni ti treba hoditi iz hiše. Čuj, Natašečka, povem ti, kaj stori. Ponujam se ti, da vama pomorem k vsemu, pri sestankih in povsod... Tako pa se pogubiš popolnoma, popolnoma! Reci. Samo iz hiše ne hodi! To je boljše od tvojega sedanjega namena. Znal bom storiti vse; ravnal bom tako, da bosta oba zadovoljna; videla bosta, da govorim resnico... In ti, Natašenjka, se ne pogubiš, kakor bi se pogubila sedaj... da, Nataša: vse bo šlo krasno in srečno in vidva bosta ljubila drug drugega, kolikor hosta hotela... Kadar pa očeta poravnata svoj prepir — in poravnala ga bosta gotovo, — takrat..."

"Dovolj je, Vanja, pusti to," me je prekinila ona, mi krepko roko stisnila in se nasmehnila skozi solze. "Dobri, dobri Vanja! Ti dobri, ti pošteni človek! In niti besede ne rečeš o sebi. Prva sem te zapustila, ti pa si mi odpustil vse in mislišq zgolj na mojo srečo. Pisma nama hočeš prenašati..."

Razjokala se je.

"Saj vem, Vanja, kako si me ljubil, kako me ljubiš še do današnjega dne in kako me nisi pokaral niti z enim ukazom, niti z eno bridko besedo ves ta čas! Toda jaz, jaz!... Moj Bog, kako sem kriva pred teboj! Vanja, ali se še spominjaš tega najinega časa, ki sva ga preživela? Oh, da bi ga nikdar ne bila spoznala, nikdar videla! Živela bi s teboj, Vanja, ti dobra duša, golobček ti moj!... Ne, nisem te vredna! Vidiš, kakšna sem: v takšnem trenotku te spominjam najine minule sreče, ko že itak trpiš! Glej, tri tedne te ni bilo: prisegam ti, Vanja, niti enkrat mi ni prišla v glavo misel, da si me proklel in me sovražiš. Vedela sem, zakaj te ni več! Nisi naju hotel motiti in nama biti živo očitanje. Ali bi pa tudi tebi samemu ne bilo težko, gledati naju? A kako sem te pričakovala, Vanja, oh, kako sem te pričakovala! Vanja, poslušaj, ako ljubim Aljošo kot brezumnica, kot blazna, ljubim tebe morebiti še bolj, ljubim te kot svojega prijatelja. Čutim že in vem, da mi brez tebe ni živeti; potreben si mi, ti in tvoje srce, tvoja zlata duša... O Vanja, kako bridki, kako težki časi se bližajo!"

Oblile so jo solze. Da, bilo ji je težko!

Oblile so jo solze. Da, bilo ji je težko!

"Ah, kako sem te želela videti!" je nadaljevala, ko je zadušila svoje solze. "Kako si shujšal, kako si bolan in bled: res je, da nisi zdrav, Vanja! Kakšna sem, da Te niti ne vprašam! Venomer, govorim le o sebi; no, povej, kakšno je zdaj tvoje razmerje s časnikarji? In tvoj novi roman, ali napreduje?"

"Zdaj mi ni za romane, Nataša! Kaj me brigajo moje zadeve! Tako, no; že gre, Bog z njimi! A še nekaj, Nataša: ali je on sam zahteval, da bi šla k njemu?"

"Ne, ne on sam, največ jaz. Res je govoril o tem, toda tudi jaz sama... Vidiš, golobček, vse ti povem: zanj snubijo zdaj nevesto bogato in zelo odlično, ki ima v sorodstvu jako vplivne ljudi. Oče hoče na vsak način, da jo vzame, in ta oče — saj veš — je strašen spletkar; napel je vse moči, kajti taka priložnost se ne nudi vsakih deset let. Zveze in denar... O nji pa pravijo, da je zelo lepa: in tudi, kar se tiče izobrazbe in srca — v vsem je lepa; tudi Aljoša se že čuti pod njenim vplivom. Vrhutega se ga hoče tudi oče sam čimpreje iznebiti, da se sam oženi, in zaraditega je sklenil za vsako ceno razdreti najino zvezo. Boji se mene in mojega vpliva na Aljošo..."

"Ali pa ve knez za vajino ljubezen?" sem jo prekinil začudeno. "Saj je vendar le sumil, pa še tega ne z gotovostjo."

"Ve, vse ve."

"In kdo mu je povedal?"

"Aljoša mu je nedavno povedal vse. Sam mi je rekel, da je razodel očetu očetu vso zadevo."

"Za Boga, kaj se godi pri vas! Sam je povedal vse in to ob takšnem času?..."

"Ne obsojaj ga, Vanja, ne posmehuj se mu. Njega ni mogoče soditi tako kakor vse druge. On ni tiste vrste kakor midva. Otrok je, ker ga niso prav vzgojili. Ali meniš, da ve, kaj dela? Prvi vtisk, prvi tuji vpliv ga more odtrgati od vsega, čemur je minuto poprej prisegal zvestobo. On nima značaja. Tebi se proda s prisego, a še isti dan se ravnotako resnično in iskreno obrne k drugemu; naposled pa ti pride še sam povedat. Storiti utegne tudi kaj slabega; toda obsojati ga zaradi tega prestopka ne bo mogoče, temveč obžalovati. Zmožen je tudi požrtvovalnosti, in še kakšne! Pa le do kakršnegakoli novega vtiska; takrat je zopet vse pozabljeno. Tako pozabi tudi mene, ako ne bom vedno pri njem. Takšen je!"

"Ah, Nataša, morda vse to ni resnica, temveč zgolj govorice. Kje se bo ženil takšen deček, kakršen je on!"

"Saj ti pravim, da ima oče svoje posebne razloge."

"Kako pa veš, da je njegova nevesta tako krasna in da že vpliva nanj?"

"On sam mi je povedal."

"Kako? Sam ti je povedal, da more ljubiti drugo, in zdaj zahteva od tebe takšno žrtev?"

"Ne, Vanja, ne! Ti ga ne poznaš, premalo si občeval z njim; njega je treba spoznati bliže in potem šele obsojati. Ni na svetu odkritejšega in čistejšega srca od njegovega! Kaj? Ali bi bilo morda bolje, da bi lagal? In kar se tiče tega, da se je uklonil vplivu druge, res, — treba je, da se ne vidiva samo teden dni, pa me pozabi in vzljubi njo; toda ko me zopet zagleda, bo zopet ob mojih nogah. Ne! To je celo dobro, da vem in da mi ni prikrito; sicer bi umrla od ljubosumnosti. Da, Vanja! Moj sklep je storjen; ako ne bom pri njem, vedno, neprenehoma, vsak trenotek, potem ga mine ljubezen do mene, potem me pozabi in zapusti. On je že takšen; vsaka druga ga lahko pritegne nase. Kaj pa naj storim jaz, ako se to zgodi? Takrat umrem — a kaj umreti! Saj bi tudi zdaj rada umrla! Toda kako hočem živeti brez njega? To je hujše od vseh muk! O Vanja, Vanja! Že to je nekaj, da sem zaradid njega pustila očeta in mater! Ne odgovarjaj mi: vse je sklenjeno! On mora biti poleg mene vsako uro in vsak trenotek; vrniti se ne morem. Vem, da sem pogubila sebe in druge... Ah, Vanja!" je vzkliknila nenadoma in vsa strepetala, "kaj ako me mordad že res ne ljubi več. Kaj tedaj, ako si morebiti po pravici rekel ravnokar," — tega nisem storil nikoli — da me samo vara in se le dela tako iskrenega in resničnega, v resnici pa je hudoben prevarljivec! Zdaj ga branim pred seboj, on pa je morda ravno ta trenotek pri drugi in se smeja sam zase, — jaz pa, jaz podla stvar, sem pustila vse, hodim po ulicah in iščem njega... O Vanja!"

Ta jek se je s toliko bolestjo iztrgal iz njenega srca, da je vsa moja duša zakrvavela od gorja. Spoznal sem, da je Nataša izgubila že vsakršno oblast nad seboj. Samo slepa, brezumna ljubosumnost jo je mogla privesti do tega blaznega sklepa. A v meni samem se je razplamtela ljubosumnost in bruhnila iz srca. Nisem se mogel vzdržati, grdo čustvo me je premagalo.

"Nataša," sem dejal, "le nekaj mi je neumevno: kako ga moreš ljubiti pri vsem tem, kar si ravnokar sama govorila o njem? Ne spoštuješ ga, niti v njegovo ljubezen ne veruješ in greš k njemu, da se ne vrneš nikdar več, in pogubljaš vse zaradi njega. Kaj je to? On ti bo otroval celo življenje in ti njemu ravnotako. Preveč ga ljubiš, Nataša, preveč! Nerazumljiva mi je takšna ljubezen!"

"Da, ljubim ga blazno," je odgovorila ona in prebledela, kakor da jo je nekaj zaskelelo. "Tebe, Vanja, nikdar nisem tako ljubila. Saj vem sama, da sem pamet izgubila in da ne ljubim prav. Slabo ga ljubim... Poslušaj, Vanja; vedela sem že prej in v najinih najsrečnejših trenotkih sem slutila, da mi bo dal same muke. A kaj naj storim, ako so mi zdaj celo muke zaradi njega — sreča? Ali grem morda k njemu po radost? Ali ne vem naprej, kaj me čaka pri njem in kaj bom prestrpela od njega? Res mi je prisegal ljubezen in obetal vse mogoče; toda jaz ne verujem nobeni njegovi obljubi in se ne zanašam nanje, kakor se nisem zanašala prej, dasi sem vedela, da mi ne laže in tudi ne more lagati. Sama sem mu rekla, sama, da ga nočem vezati z ničemer. Zanj je to boljše; spon ne ljubi nihče, jaz pa najmanj od vseh. In vendar sem rada njegova dekla, njegova prostovoljna dekla; rada pretrpim od njega vse, vse, samo da je pri meni, samo da ga vidim pred seboj! Mordad bi smel ljubiti tudi drugo, samo da bi jo v moji navzočnosti, da bi bila jaz poleg njega! Kaj ne, kolika nizkotnost, Vanja?" je vprašala nenadoma in me pogledala z vročičnim, plamenečim pogledom. Za hip se mi je zazdelo, da se ji blede. "Kaj ne, da so takšne želje nizkotne? Kaj? Sama pravim, da je to podlo, toda če me zavrže, stečem za njim na kraj sveta, najsi me tudi goni in peha od sebe. Ti mi zdaj prigovarjaš, da naj se vrnem; toda kaj bo iz tega? Vrnem se, a jutri zopet pojdem; on ukaže in pojdem... Zažvižga mi in me pokliče kakor psička, pa stečem za njim... Muke? Ne bojim se nobene muke, ki prideo od njega! Vedela bom, da zaradi njega trpim... Oh, Vanja, tega ni mogoče povedati!"

"Kaj pa oče in mati?" sem si mislil. Videti je bilo, kakor da jih je že pozabila.

"Torej te tudi poročil ne bo, Nataša?"

"Obljubil mi je, vse mi je obljubil. Zato me ravno kliče, da se jutri, zunaj mesta, na tihem poročiva; a saj ne ve, kaj dela. On morebiti sploh ne ve, kako se ljudje ženijo. Kakšen mož je to! Smešno, zares. In če me vzame, bo nesrečen, začel mi bo očitati... Dam mu vse, tudi če on meni ne dad ničesar. Ali Ako bi bil torej nesrečen vsled ženitve, čemu naj ga onesrečim?"

"Ne, Nataša, to je prazno govorjenje," sem rekel jaz. "Ali greš zdaj naravnost k njemu?"

"Ne, obljubil mi je, da pride semkaj pome; dogovorila sva se..."

In hrepeneče je pogledala v daljavo; toda nikogar še ni bilo.

"In njega še ni! In ti si prišla prva!" sem vzkliknil nevoljno.

Nataša se je opotekla, kakor od udarca. Njen obraz se je bolnostno spačil.

"Saj ga morebiti sploh ne bo," je izpregovorila z bridkim nasmehom. "Predvčerajšnjim mi je pisal, da ako mu ne dam besede, da pridem, bode moral nehote odložiti svoj namen, da se pelje z menoj k poroki, kajti moral bo z očetom k nevesti. In pisal mi je tako priprosto in naravno, kakor bi bila stvar brez vsake važnosti... Kaj, če je šel v resnici k nji, Vanja?"

Nisem ji odgovoril. Krepko mi je stisnila roko in oči so se ji zalesketale.

"Pri nji je," je rekla jedva slišno. "Nadejal se je, da me ne bo semkaj, on pa da se pelje k nji in potem poreče, da je prav imel, saj mi je naznanil vnaprej, jaz pa po lastni krivdi nisem prišla. Naveličal se me je in zato me pušča... O Bog! O jaz brezumnica! Saj mi je rekel zadnjič sam, da se me je naveličal... Česa neki še čakam?"

"Tam je!" sem vzkliknil jaz, ko sem ga nenadoma zagledal v daljavi na obrežju.

Nataša je vzdrhtela, vzkliknila, zastrmela v prihajajočega Aljošo in nenadoma izpustila mojo roko ter mu odhitela nasproti. Tudi on je pospešil korake in minuto kasneje je bila že v njegovem objemu. Razen nas ni bilo skoro nikogar na ulici. Poljubljala sta se in se smejala; Nataša se je smejala in plakala, kakor da se vidita po brezkončno dolgi ločitvi. Barva je zalila njena bleda lica; bila je kakor iz uma... Aljoša me je zagledadl in takoj pristopil k meni.

DEVETO POGLAVJE.

Radovedno sem si ga ogledoval, dasi sem ga videl mnogokrat tudid že pred tistim trenotkom; zrl sem v njegove oči, kakor bi mogel njegov pogled razrešiti vse moje dvome in mi povedati, s čim in kako jo je mogel ta otrok očarati in zanetiti v nji tako brezumno ljubezen, — ljubezen, ki se ni plašila pozabiti prvo dolžnost in nepremišljeno žrtvovati vse, kar je bilo Nataši dosihdob najsvetejša svetinja. Knez me je prijel za obe roki in mi jih krepko stisnil in njegov krotki in jasni pogled je prodrl v moje srce.

Začutil sem, da sem se res morda zmotil v svojih zaključkih glede njega že samo zato, ker je bil moj sovražnik. Da, nisem ga ljubil in to priznavam, nikoli ga nisem mogel vzljubiti — morebiti jaz edini izmed vseh, ki so ga poznali. Mnogokatera njegova lastnost mi nikakor ni hotela ugajati; ravnotako tudi njegova fina zunanjost, morda, zato ker je bila že skoro preveč fina. Pozneje sem spoznal, da je bila tudi v tem moja sodba pristranska. Bil je visoke, vitke in tenke rasti; njegov obraz je bil podolgovat in vedno bled, lasje plavi, sinje oči pa velike, krotke in zamišljene; v teh očeh je včasih hipoma zazijala prostodušna otroška veselost. Njegove fino zarisana, male, rdeče ustnice so se držale vedno nekako resnobno; tembolj nepričakovan in očarujoč je bil usmev, ki se je nenadoma pojavljal na njih, tako naiven in prostodušen, da si tudi ti začutil nujno potrebo, nasmehniti se mu v odgovor z ravnotakšnim usmevom, kakor on, neglede na tvoje duševno razpoloženje. Oblačil se ni izbrano, toda vendar fino; videlo se je, da ga ta finost v vseh rečeh ne stane niti najmanjšega truda, ker mu je prirojena.

Res je, da je imel tudi on nekoliko slabih lastnosti, nekoliko neprijetnih navad dobrega tona; lahkomiselnost, samozadovoljnost in vljudna predrznost. Toda bil je preveč jasne in priproste duše in je sam prvi razkrival na sebi te navade, priznaval jih in se jim smejal. Zdi se mi, da bi se ta otrok nikoli, niti v šali ne mogel zlagati, in če bi se zlagal, bi gotovo ne sumil, da dela s tem nekaj zlega. Celo sebičnost je bila pri njem nekako mikavna, morda ravno zato, ker je bila odkritosrčna in ne prikrita. V njem ni bilo ničesar skritega. Bil je slab, zaupen in plahosrčen; volje ni imel nikakršne. Razžaliti in prevarati bi se ga bilo človeku greh zdelo in žal, kakor je greh, prevarati in užaliti otroka. Spričo svojih let je bil prenaiven in ni imel skoro nikakršnih pojmov o pravem življenju, a zdi se mi, da bi ga tudi s štiridesetimi leti ne bil poznal. Takšni ljudje so kakor obsojeni na večno nedoletnost. Zdi se mi, da ni človeka, ki ga ne bi moral vzljubiti; prilaskal bi se vam kakor otrok. Nataša je govorila prav: bil bi zmožen tudi zlega dejanja, pod pritiskom kakšnega

(Nadaljevanje na 7. strani.)

POŠLJITE NAM EN PAPIRNAT DOLAR

in prejeli boste po ekspresu eno steklenico HAMILTON CLUB PURE WHISKEY (one full quart) in eno quart finega SOMA PORT WINE. Obe stekleníci ošljemo v lepem zaboju — le za en sam papirnat dolar. Pišite C. F. ZARUBA & CO., 318 Third Av. Pittsburg, Pa.

The Will County National Bank

of Joliet, Illinois.

Prejema raznovrstne denarne uloge ter pošilja denar na vse dele sveta.

Kapital in preostanek $300,000.00

C. E. WILSON, predsednik.
Dr. J. W. FOLK, podpredsednik
HENRY WEBER, kašir.

Frank Lopartz

400 Ohio Street JOLIET

STARA GOSTILNA

NAJBOLJŠA ✱ POSTREŽBA.

W. J. BRADY

ADVOKAT.

Posojuje denar in prodaja posestva.

Orpheum Theatre Building.

JOLIET, ILL.

JOHN STEFANICH

N. W. Phone 348

:.:Slovenska Gostilna:::

vino domače in importirano, fino žganje in diseče smodke.

915 N. Scott St., Joliet, Ill.

Oba telefona 215.

WERDEN BUCK

511-13 Webster Street, JOLIET, ILL.

Tu dobite najboljši cement, apno, ...
Tu dobite najboljši CEMENT, APNO, ZMLET KAMEN, OPEKO, VODOTOČNE ŽLEBOVE, ter vse kar spada v gradivo.

MEHAK IN TRD PREMOG.

Chicago Phone 225.

Oscar J. Stephen

Sobe 201 in 202 Barber Bldg. JOLIET, ILLINOIS.

JAVNI NOTAR

Kupuje in prodaja zemljišča v mestu in na deželi.
Zavaruje hiše in pohištva proti ognju, nevihti ali drugi poškodbi.
Zavaruje tudi življenje proti nezgodam in boleznim.
Izdeluje vsakovrstna v notarsko stroko spadajoča pisanja.

Govori nemško in angleško.

TROST & KRETZ

— izdelovalci —

HAVANA IN DOMAČIH SMODK

Posebnost so naše "The U. S." 10c in "Meerschaum" 5c.

Na drobno se prodajajo povsod, na debelo pa na:

108 Jefferson Street, JOLIET, ILL.

Mi hočemo tvoj denar ti hočeš naš les

Če boš kupoval od nas, ti bomo vselej postregli z najnižjimi tržnimi cenami. Mi imamo v zalogi vsakovrstnega lesa.

Za stavbo hiš in poslopij mehki in trdi les, lath, cederne stebre, desk in šinglne vsake vrste.

Naš prostor je na Desplaines ulici blizu novega kanala.

Predno kupiš LUMBER, oglasi se pri nas in oglej si našo zalogo! Mi te bomo zadovoljili in ti prihranili denar.

W. J. LYONS

Naš office in Lumber Yard na voglu DES PLAINES I NCLINTON STS.

Geo. Svetlecich

PRVI SALUN ONKRAJ MOSTA

Chicago Telephone 3868.

107 RUBY STREET, JOLIET, ILL.

DOBRODOŠLI!

Garnsey, Wood & Lennon

ADVOKATI.

Joliet National Bank Bldg.

Oba tel. 891. JOLIET, ILL.

Metropolitan Drug Store

N. Chicago & Jackson Sts.

Slovanska lekarna

JOHNSONOVI "BELLADONNA" OBLIZI

REVMATIZMU, HROMOSTI, BOLESTI v KOLKU, BOLESTIH v ČLENKIH, NEVRALGIJI, PROTINU, OTRPLOSTI MIŠIC, SLABOTNEM KRIŽU, SLABOSTIH v ČLENKIH, PLJUČNIH IN PRSNIH BOLEZNIH, MRAZENJU v ŽIVOTU, VNETJU OPRSNE MEMBRANE, PREHLAJENJU, BOLESTIH v LEDJIH, BOLESTIH v KRIŽU, HUDEM KAŠLJU.

Navadna pomota.

Na tisoče ameriškega naroda trpi na črevesnih boleznih. Najnavadnejša je med njimi zabasanost z njenimi komplikacijami. Večina teh trpinov pa napravi isto pomoto, to je rabijo pilule in razna izčiščevalna zdravila, ne da bi poizvedovali, ali so ta zdravila nevarna ali ne. Vsako hudo izčiščevalno sredstvo, ki pušča telo slabotno ali pa vodi do navade stalnega zastrupljevanja, je nevarno. Ako trpite na zabasanosti ali na kateri njenih posledic, rabite sredstvo, ki vam ne bo samo pomagalo ampak obenem tudi ojačilo vaše prebavne organe. Tako sredstvo je

Trinerjevo Ameriško Zdravilno Grenko Vino

Izdelano iz rudečega vina in zdravilnih zelišč, ter ima namen, da odpomore pri:

ZABASANOSTI,
NJENIH POSLEDICAH,
NEPREBAVI,
NAPUHNJENOSTI,
BOLEČINAH V DROBU,
ŽELODČNIH BOLEZNIH,
NERVOZNOSTI,
OSLABELOSTI.

Njegov učinek je zelo dober v boleznih, ki jih pouzroča zabasanost in njene komplikacije. Zaraditega naj bi se rabilo v prvih znakih nerednosti v prebavnih organih.

V VSEH LEKARNAH CENA $1.00.

Ako vas mučijo revmatične ali nevralgične bolečine, poskušajte Trinerjev liniment. Dal vam bo hitro pomoč. Cena 25 in 50c, po pošti 35 in 60c.

JOSEPH TRINER,

IZDELOVATELJ.

1333-1339 South Ashland Ave. CHICAGO, ILL.

Učite svojo deco slovensko moliti in čitati

iz povsod priljubljene knjige, katera se imenuje

KATEKIZEM

KI GA JE SPISAL NAŠ POK. REV. F. S. ŠUSTERŠIČ.

Stane s poštnino vred samo 25c

ZA VEČJA NAROČILA PRIMEREN POPUST.

Pišite ponj na:

Amerikanski Slovenec, Joliet, Illinois

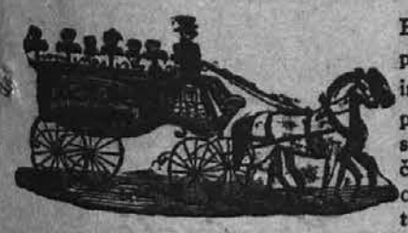

Edini in dolgoletni slovenski in polski pogrebni zavod in konjušnica. Kočije in ambulanci pripravljeni ponoči in podnevi. Najboljša postrežba za krste, ženitve in pogrebe. Najlepše kočije. Cene zmerne. — Ženske slučaje oskrbuje soproga, ki je izkušena v tej stroki. — Tel. So. Chicago 249.

W. WALKOWIAK

Pogrebni Zavod in Konjušnica.

8749 COMMERCIAL AVE. SOUTH CHICAGO, ILLS.

DOMAČA NARAVNA OHISKA VINA
kakor Delaware, Catawba, Iwes, i Conkord prodaja

Josip Svete

1780-82 E. 28th St., LORAIN, OHIO.

Conkord rudeče vino 60c galona
Catawba belo vino 80c galona

Te cene veljajo od 25 galonov naprej, pri manjih naročilih cena po dogovoru.

Pri vseh teh cenah je Vojni Davek že uračunan. Vina so popolnoma naravna, kar jamčim. Naročilu je pridejati denar ali Money Order.

LJUDSKA BANKA

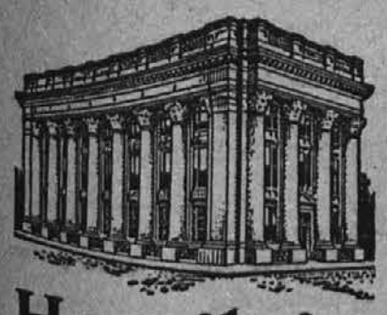

Vložite svoj denar na obresti v največjo in najmočnejšo banko v Jolietu

Hranilnica Vlade Zd. Držav, Poštne Hranilnice in Države Illinois.

Nad 12,000 najboljših ljudi v Jolietu ima tu vložen denar. Pod vladno kontrolo.

3% obresti od vlog. Začnite vlogo z $1.

First National Bank

PREMOŽENJE NAD $4,500,000.00

SLAVNOZNANI

SLOVENSKI POP

proti žeji - najbolje sredstvo.

Čim več ga piješ tembolj se ti priljubi.

Poleg tega izdelujemo še mnogo drugih sladkih pijač za krepčilo.

BELO PIVO

To so naši domači čisti pridelki, koje izdeluje domača tvrdka.

Joliet Slovenic Bottling Co.

913 N. Scott St. Joliet, Ill

Telefoni Chi. 2275 N. W. 480, ob nedeljah N. W. 344

PONIŽANI IN RAZŽALJENI.

(Nadaljevanje s 6. strani.)

silnega vpliva; a ko bi spoznal posledice tistega dejanja, mislim, da bi umrl od kesanja. Nataša je čutila instinktivno, da bo njegova gospa in vladarica; čutila je, da postane on celo še njena žrtev. Že vnaprej je čutila naslado brezumne ljubezni in mučenja tistega, ki ga človek ljubi, ravnozato, ker ga ljubi, — in morda je bilo to povod, da se mu je hitela sama prva žrtvovati. A tudi v njegovih očeh je sijala ljubezen in s ponosom je gledal nanjo. Nataša me je radostno pogledala. V tem trenutku je pozabila vse, stariše, slovo od doma in vse sumničenje... Bila je srečna.

"Vanja!" je vzkliknila. "Kriva sem pred njim in nevredna sem ga! Mislila sem že, da ne prideš, Aljoša! Pozabi moje grde misli, Vanja. Popraviti hočem to," je dodala in ga pogledala z brezmejno ljubeznijo.

On se je nasmehnil, ji roko poljubil in, ne da bi jo izpustil, se je obrnil k meni, rekoč:

"Tudi mene ne obsojajte. Davno že sem vas želel objeti kakor rodnega brata; koliko mi je pravila o vas! Midva sva se dosihdob šele jedva seznanila in sva si še nekako tuja. Bodiva prijatelja in — odpustite nama," je pridodal polglasno ter rahlo zardel, to pa s tako krasnim usmevom, da sem se moral nehote iz dna srca odzvati njegovem pozdravu.

"Da, da, Aljoša," je povzela Nataša, on je najin, najin brat je, ki nama je že odpustil in brez katerega ne bodeva srečna. Saj sem ti že pravila... Oh, zli otroci smo, Aljoša! Toda živeli bomo vtroje — Vanja!" je nadaljevala z drhtečimi ustnicami, "ti se vrneš k njima, domov; tako zlato srce imaš, da — če tudi mi onadva ne odpustita, se morda vsaj nekoliko omehčita proti meni, ko vidita, da si mi ti odpustil. Povej jima vse, vse, s svojimi besedami in iz srca; poišči si takšnih besed... Brani me, reši me; sporoči jima vse, kakor si sam razumel. Ali veš, Vanja, da bi se morebiti ne bila pripravila k temu, ako bi te bila danes srečala! Ti si moja rešitev: takoj sem začela upati vate, da jima boš znal sporočiti stvar tako, da jima olajšaš vsaj prvo grozo. O Bog, o moj Bog!... Povej jima, da vem, da mi zdaj že ni več mogoče odpustiti; ako mi odpustita onadva, mi Bog ne odpusti; toda tudi ako me prekolneta, jih bom blagoslavljala in molila za njiju vse svoje žive dni. Vse moje srce je pri njiju! Ah, zakaj nismo vsi srečni! Zakaj, zakaj!... O Bog! Kaj sem storila!" je vzkliknila nenadoma, kakor da se je iz sanj zbudila, vsa strepetala od groze in si zakrila lice z rokami.

Aljoša jo je molče objel in jo krepko pritisnil k sebi. Preteklo je nekoliko minut molčanja.

"In vi ste mogli zahtevati od nje toliko žrtev!" sem izpregovoril jaz in ga pogledal z očitajočim pogledom.

"Ne obsojajte me!" je ponovil on. Zatrjujem vam, da bodo vse te nesreče, — dasiravno so velike — trajale le za trenotek. Popolnoma sem prepričan o tem. Treba je samo stanovitnosti, da prestanemo to minuto; ravno to mi je rekla tudi ona sama. Saj veste, vzrok vsega tega je ta rodbinski ponos, ti popolnoma nepotrebni prepiri in vse tiste tožbe!... Toda — dolgo sem razmišljal o tem, verjemite mi — vse to mora nehati. Vsi se zopet združimo in takrat bomo popolnoma srečni, tako da se spravijo tudi stariši ob pogledu na nas. Kdo ve, če ne bo ravno najina poroka prvi povod njunega pomirjenja. Sploh mislim, da drugače ne more biti. Kaj menite vi?'

"Vi pravite: ženitev. Kdaj pa se poročita?" sem ga vprašal in pogledal Natašo.

"Jutri ali pojutrajšnjem, vsaj pojutrajšnjem prav gotovo. Vidite, saj še sam ničesar dobro ne vem in, da govorim po pravici, tudi še pripravil nisem ničesar. Mislil sem, da Nataša morebiti danes še ne pride. Vrhutega me je hotel oče danes na vsak način peljati k nevesti—snubijo mi namreč nevesto; ali vam je Nataša povedala? Pa je ne maram. No, in tako torej nisem mogel vsega zanesljivo preračunati. Vendar pa se poročiva gotovo še pojutrajšnjem. Mislim vsaj tako, kajti drugače vendar ne more biti. Jutri se odpeljeva po Pskovski cesti. Tam imam nedaleč odtod na kmetih tovariša sošolca iz liceja, ki je jako vrl človek; morda vas seznanim z njim. V tisti vasi je svečenih. Sicer pa ne vem z gotovostjo, ali je ali ni; treba bi bilo prej poizvedeti, pa nisem imel časa... Sicer pa so to v resnici zgolj majhnosti! Glavna stvar torej ni več daleč; lahko bi poslali po svečenika tudi v kakšno sosednjo vas; kaj mislite? Saj so sosednje vasi tam naokoli! Žal mi je le to, da dosihdob še nisem imel časa, da bi pisal tja le eno samo vrstico. Navsezadnje mojega prijatelja niti ni doma... Toda to je zadnje! Da je le sklep storjen, drugo pojde vse samo od sebe, kaj ne? Dotlej pa, do jutri ali pojutrajšnjem, bo počakala tukaj pri meni. Najel sem posebno stanovanje, kjer bodeva živela tudi po svoji vrnitvi. Zdaj ne morem več živeti pri očetu, kaj ne? Ali pridete k nam? Pripravil sem si jako prijazno domovanje. Obiskovali naju bodo moji sošolci; prirejal bom večere..."

Gledal sem ga z začudenjem in bolnostjo. Nataša me je rotila s svojimi očmi, naj ga ne sodim preostro in naj bom prijaznejši z njim. Poslušala je njegovo pripovedovanje z žalostnim usmevom, obenem pa se je naslajala nad njim, kakor se naslajajo ljudje nad milim, veselim otrokom, ko poslušajo njegovo nerazumno, a ljubeznivo kramljanje. Z očitanjem sem se ozrl nanjo. Postalo mi je neznosno težko.

"Kaj pa vaš oče?" sem vprašal njega. "Ali ste trdno prepričani, da vam odpusti?"

"Gotovo; kaj pa hoče storiti? To se pravi, vem, da me bo izprva proklel; o tem sem celo prepričan. On je že takšen; tako oster je z menoj. Morda se tudi kje pritoži in izkoristi, z eno besedo, svojo očetovsko oblast... Toda vse to ne bo zares. Ljubi me brezumno; nekaj časa se bo jezil, potem pa mi odpusti. Takrat se spravijo vsi in vsi bomo srečni; tudi Natašin oče."

"Ako pa vam ne odpusti? Ali ste to že premislili?"

"Gotovo mi odpusti, samo da morebiti ne tako naglo. In kaj? Dokazal mu bom, da imam značaj. On me vedno kara, da nimam značaja in da sem lahkomislen. Zdaj bo videl, ali sem lahkomislen ali ne. Poročiti se, to ni kar tako; potem ne bom več deček — to se pravi, hotel sem reči, da bom tak, kakršni so drugi — no, oženjeni ljudje. Živel bom od lastnega dela. Nataša pravi, da je to mnogo boljše, nego živeti tako, kakor živimo mi vsi. Ko bi le vedeli, koliko lepega mi ona govori! Jaz sam bi si tega nikdar ne bil izmislil, ker nisem tako odrastel in ker me niso tako vzgajali. Res je, sam vem, da sem lahkomislen in skoro za nobeno rabo; toda veste, predvčerajšnjim mi je prišla v glavo imenitna misel! Dasi zdaj ni čas za to, vendar vam hočem povedati, da tudi Nataša sliši in da nama daste vi svoj svet. Vidite, pisati hočem povesti in jih prodajati časopisom, kakor delate vi. Vi mi pomorete pri časnikarjih, kaj ne? Zanašal sem se na vas in včeraj sem celo noč premišljeval neki roman, tako za poskušnjo, — in veste, dala bi se napraviti prelepa stvarica. Snov sem vzel iz neke Seribejeve veseloigre... Povem vam jo pozneje. Glavno je to, da dobim za roman denar — saj plačujejo tudi vam!"

Nehote sem se moral nasmehniti.

"Vi se mi smejate," je dejal on in se nasmehnil z menoj vred. "Ne, poslušajte," je nadaljeval z nedosežno prostodušnostjo, "ne sodite me tako, kakor se vam dodzdeva ob prvem pogledu; res, jaz imam nenavadno fin dar za opazovanje. Zakaj bi ne poizkusil? Morda se mi po posreči! Sicer pa se mi zdi, da imate prav; saj res ne znam ničesar v pravem življenju; to mi dopoveduje Nataša in vsi drugi. Kakšen pisatelj bom jaz! Smejte se, smejte, in poučite me; saj storite to zaradi nje, in vi jo ljubite. Po pravici vam povem, da je nisem vreden, čutim to; težko mi je zaraditega in ne vem, zakaj me je ona tako vzljubila. Jaz pa, o; jaz bi dal zanjo vse svoje življenje! Res, do tega trenotka se nisem ničesar bal, zdaj pa se bojim tega, kar počenjava! Mili Bog! Ali je mogoče, da človeku ravnotakrat, ko je popolnoma vdan svoji dolžnosti, kakor nalašč zmanjka razuma in stanovitnosti, da bi jo izpolnil? Pomagajte nama vsaj vi, najin prijatelj! Vi ste edini najin prijatelj, ki nama je ostal. Jaz sam vendar ne razumem ničesar! Oprostite, da se tako zanašam na vas; smatram vas za preplemenitega človeka, ki je mnogo boljši od mene. Toda poboljšal se bom, bodite prepričani, da se pokažem vrednega vaju obeh!"

In zopet mi je stisnil roko in v njegovih krasnih očeh je zasijalo dobro in lepo čustvo. Tako zaupno mi je ponujal roko in tako trdno je veroval, da sem njegov prijatelj!

"Ona mi bo pomagala, da se poboljšam," je nadaljeval. "Sicer pa si nikarte misliti česar prehudega, ne žalostite se preveč nad nama. Mojih nad je vendarle mnogo, v denarnem oziru pa bodeva brez vsake skrbi. Ako se naprimer roman ponesreči, — zares, že prej sem si mislil, da je roman neumnost, in zdaj sem vam povedal o njem le zato, da bi slišal vaše mnenje, — ako se torej roman ponesreči, potem lahko v skrajnem slučaju poučujem glasbo. Kaj ne, vi niste vedeli, da sem vešč glasbe? Tudi od takšnega dela se ne sramujem živeti; v tem oziru sem popolnoma modernih nazorov. Razven tega imam mnogo dragocene drobnarije in toaletnih pripravic; čemu mi bodo? Prodam jih; vi ne veste, koliko časa lahko živiva od njih. Naposled pa v skrajnem slučaju morda zares stopim v službo. Tudi oče bo tega vesel; on mi vedno prigovarja, naj služim, a jaz se izgovarjam z bolehnostjo. Sicer pa sem že nekam zapisan. Ko pa bo videl, da mi je ženitev koristila in me postavila na lastne noge, da sem v resnici začel služiti, — takrat se razveseli in mi odpusti..."

"Toda, Aleksej Petrovič, ali ste premislili, kaj se bo sedaj zgodilo med vašim in njenim očetom? Kaj mislite, kaj bo drevi pri njih doma?"

Pokazal sem mu na Natašo, ki je bila mrtvaškobleda od mojih besed. Bil sem neizprosen.

"Da, da, prav imate!" mi je odgovoril on, "tudi o tem sem že premišljal in srce me je bolelo... A kaj je storiti? Prav imate: da bi nama vsaj njeni stariši odpustili! O, ko bi vi videli, kako ju ljubim oba! Saj sta mi ravnotoliko kakor sorodnika, in s čim jima povračam? Oh, ti nesrečni razpori, te pravde! Ne verjamete, kako mi je to neprijetno! In čemu sta si v jezi? Vsi tako ljubimo drug drugega, pa se pravdamo! Pomirila bi se, pa bi bila stvar končana! Res, jaz na njunem mestu bi ravnal tako... Strašno mi je od vaših besed. Nataša, kaj počenjava! Tega mnenja sem bil že prej, a ti sama siliš... A poslušajte, Ivan Petrovič, morda pa se vse to obrne k boljšemu; kaj mislite? Nazadnje se bosta vendar pomirila! Mi jih bomo spravili. Na vsak način to tako; najini ljubezni se ne bosta mogla ustavljati... Naj naju stariši proklinjajo, midva jih bodeva vseeno ljubila; ne bodo se mogli ustavljati. Ne verjamete, kako dobro srce ima včasih moj stari. Samo na to zadevo gleda tako postrani, sicer pa je jako razumen človek. Ko bi vedeli, kako mehko je danes delam proti njegovi volji; to mi je zelo težko. In vse zaradi teh neumnih predsodkov! Sama neumnost! Da bi si jo hotel dobro ogledati in ostati vsaj pol ure v njeni družbi! Takoj bi nama dovolil."

Ob teh besedah se je Aljoša nežno in strastno ozrl na Natašo.

"Tisočkrat že sem si predstavljal z naslado," je nadaljeval svoje kramljanje, "kako jo bo vzljubil, kadar jo zagleda in kako jih bo ona presenetila vse. Saj še nikoli niso videli takšnega dekleta! Oče je prepričan, da je ona zgolj nekakšna intrigantka. Moja dolžnost je, da ji vrnem njeno čast, in to hočem storiti! Ah, Nataša! Vsi, vsi te ljubijo; ni ga človeka pod solncem, ki bi te ne mogel ljubiti," je dodal z navdušenjem. "Dasi te nisem popolnoma vreden, ljubi me vseeno, Nataša, jaz pa — saj me poznaš! Ali nama je treba mnogo, da postaneva srečna? Ne, jaz verujem, verujem, da prinese ta večer nam vsem srečo mir in spravo! Blagoslovljen bodi ta večer! Kaj ne, Nataša? A kaj je s teboj? Bog nebeški, kaj ti je?"

Bila je mrtvaškobleda. Ves čas, dočim je Aljoša razpravljal, je pozorno zrla nanj; toda njen pogled je postajal vedno bolj moten in nepremičen in obraz čimdalje bledejši. Nazadnje se mi je že zdelo, da sploh več ne posluša, temveč se zataplja v kakšne misli. Vzklik Aljoše, jo je nenadoma zdramil. Zavedla se je, ozrla se naokrog in planila k meni. Naglo, kakor da se ji mudi in kakor bi ga hotela skriti pred Aljošo, je vzela iz žepa pismo in mi ga podala. Pismo je bilo nalovljeno na stariše in pisano že prejšnji večer. Ko mi je izročala to pismo, me je gledala pozorno, kakor bi se hotela prikovati name s svojim pogledom. Obup je bil v njenih očeh; nikdar bi ne mogel pozabiti tega strašnega pogleda. Strah se je lotil tudi mene; videl sem, da šele zdaj popolnoma razume vso groznost svojega ravnanja. Napela je vse moči, da bi mi nekaj rekla, a kakor hitro je izpregovorila, je padla v omedlevico. Naglo sem jo prestregel. Aljoša je obledel od strahu; drgnil ji je senci in poljubljal roke in ustnice. Čez par minut se je zavedla. Nedaleč odondot je stal voz, v katerem se je bil pripeljal Aljoša; poklical ga je. Ko je sedla v voz, je Nataša kakor brez uma zagrabila mojo roko in vroča solzica me je spekla na prstih. Voz se je začel pomikati naprej. Dolgo še sem stal na mestu in jo spremljal z očmi. Vsa moja sreča je umrla v tistem trenotku in moje življenje se je zlomilo na dvoje. Z bolnostjo sem začutil, da je tako... Počasi sem odšel nazaj in se po prejšnji poti vrnil k Ihmenjevim. Nisem vedel, kaj jima porečem in kako stopim pred njiju, moje misli so umirale in noge so se mi šibile...

Takšna je vsa povest o moji sreči; tako se je končala in odločila moja ljubezen. Sedaj pa nadaljujmo pretrgano povest!

(Dalje prih.)

E. H. STEPANOVICH

edini hrvatsko-slovenski pogrebnik,
9251 E. 92 St., S. Chicago, Ill.
Tel. S. Chicago 1423.
Rent. tel. S. Chicago 1606.
Ambulanci in kočije, ter avtomobili za vsako prigodo in vreme.

CHARLES D. DIBELL
ADVOKAT—LAWYER
Soba 503 Woodruff Bldg., Joliet
:CHICAGO PHONE 245:
Kadar imate kaj opravite s sodnijo obrnite se k meni.
Govorimo slovenski jezik.
Kolektujem in tirjam vsako vrstne dolgove. Ali pa se oglasite pri
M. J. TERDICH, 1106 Chicago St.

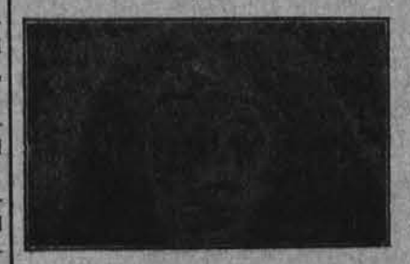

Samo pri meni se dobe patentirana in garantirana sledeča zdravila: za rast in proti spadanju ženskih in moških las, kakor tudi za rast moških brk in brade; za revmatizem kostibolj ali trganje v nogah, rohah in križu, za rane, opekline, bule, ture in kraste, itd. Kateri bi rabil moja zdravila brez uspeha, grrantiram $500. Pišite takoj po cenik. "Koledar" in žepna knjiga od 80 strani vredna 5 dolarjev za vsakega ki jo prebere. Pošljite 6 centov v markah, nakar vam pošljem Koledar in knjižico.

JACOB WAHČIČ

1092 E. 64th St. Cleveland, Ohio.

JEDEN AKER ZADOSTUJE.

Ako si morete postaviti skromno hišo na svoje lastne stroške, pripravljen sem vam prodati jeden aker ali več zemlje. Na roko plačate majhno vsoto, ostalo pa na mesečne obroke. Jeden aker zemlje meri 132x330 čevljev, jednako šestim ali sedmim mestnim lotam. Ako si sedaj postavite hišo, si prihranite najemnino kar vam bo v veliko korist na stara leta. Blizo poulične železnice. Za podrobnosti vprašajte

GEORGE WARNER YOUNG,

Woodruff Bldg. Joliet, Ill.

Kadar se mudite na vogalu Ruby and Broadway ne pozabite vstopiti v

MOJO GOSTILNO

kjer boste najbolje postreženi.

Fino pivo, najboljša vina in smodke.

Wm. Metzger

Ruby and Broadway JOLIET

Chicago Phone 788 N. W. Phone 257

James L. McCulloch

MIROVNI SODNIK
IN JAVNI NOTAR.

M. D. POSTELANCZYK,
klerk in tolmač.

317 Jefefrson Street, nasproti Court House, Joliet, Ill.

W. C. MOONEY

PRAVDNIK-ADVOKAT.

4th fl. Joliet Nat. Bank Bldg., Joliet.

Ko imate kaj opraviti s sodnijo oglasite se pri meni.

John Grahek

...Gostilničar...

Točim vedno sveže pivo, fino kalifornijsko vino, dobro žganje in tržim najboljše smodke.

Prodajam tudi trdi in mehki premog.

TELEFON 7612.

1012 N. Broadway JOLIET, ILL.

R. F. KOMPARE

SLOVENSKI PRAVNIK

ADVOKAT

V So. Chicago, Ills.:
Soba 218—9206 Commercial Ave.
Telefon: South Chicago 579.

MICHAEL CONWAY

106 Loughran Bldg.

Case and Chicago Sts. *JOLIET*

Posojuje denar na zemljišča.

Insurance vseh vrst.
Surety Bonds.
Steam Ship Agent.
Both Phones 500.

ZA

PISMENI PAPIR,
KUVERTE,
NAKAZNICE,
BOLNIŠKE LISTE
IN PRAVILA

v slovenskem in angleškem jeziku, ter vse vrste tiskovine, oglase in knjige pišite na največjo slovensko unijsko tiskarno v Ameriki:

Amerikanski Slovenec

JOLIET, :: ILLINOIS.

DELO JAMČIMO.

ŽURNALISTOV KRIŽEV POT.

V. V. Gaberski.

Ko sem se bil pred petimi leti pripeljal v Berolin, da bi obiskoval predavanja na strokovni šoli za časnikarstvo in pripadajoče panoge, sem obstal na Anhaltskem kolodvoru kakor čaplja v močvirju, ne da bi vedel, kje mi je sever in kje moj solnčni slovenski jug. Nisem pa dolgo premišljal, ampak pomignil sem kočijažu, ki me je v svoji droški zavlekel v berolinsko zahodno plat, kjer je bil moj zavod. Namestil sem se za silo nekje, nakar sem se takoj napotil v sekretarijat, da ne bi prišel prepozno.

Sreča je nanesla, da sem dobil v veži nekega Bulgara, edinega takratnega posetitelja zavoda s slovanskega juga. Opazil sem, da čita bulgarski dnevnik "Večerna pošta", in hajdi nadenj. Predstavil sem se in prosil oproščenja, češ, ne morem molčati, če vidim v Berolinu Jugoslovana. Mož se je zelo razveselil, ker je našel Slovenca, še bolj pa morda, ker je po ravnokar prestanem končnem izpitu nameraval odriniti v svojo bulgarsko domovino. Čakal je le še, da mu izvrše diplomo.

V naglici sva marsikaj govorila in ko sem izjavil, da bi se tudi rad imatrikuliral, se je zainteresiral zame in mi pripomnil, da mi rade volje obrazloži bistvo in snov raznih kolegijev in seminarjev. Hvalil se je in trdil, da se je mnogočemu priučil v dobi štirih semestrov in je zagotavljal, da si upa zapričeti z uspešnim delom v službi prve velesile. Dal mi je tudi vizitko in čital sem: "Slabotin Gladov, journal. diplom.", ne da bi bil slutil takrat, da sta v njegovem ominoznem imenu izražena usoda in življenja žurnalista, ki ne zavdinja brezpogojno svojega peresa razmeram.

Obšla sva z ljubeznivim in simpatičnim Bulgarom nekoliko seminarskih kolegijev, ki jih tukaj po vrsti označujem in opisujem. Slavno čitajoče občinstvo pa mi naj oprosti, saj že je gotovo čitalo hujše reči. Sicer sem pa to ali ono nekoliko preveč nazorno in živahno opisal, morda le zato, da se težkemu stanu žurnalista kaj prizanese in ne šteje vse naravnost v greh.

I.

Dijaki prvega tečaja so stokali in vzdihovali z malimi lističi v rokah. Besnost ali obup se je nekaterim mogel razbirati z obraza, drugi pa so potrpežljivo liki ovce ogledovali papirčke pod mikroskopom.

"Ti se vadijo razumevati nečitljive rokopise," mi je pojasnil prijazni voditelj. "V to svrho imajo v arhivu zbirko zdravniških receptov, ki jih seveda živ krst ne zmore. Le v letnem semestru 1905 je bil neki Rus — zvita buča — iztuhtal vsebino. Seveda je dobil takoj za take slučaje običajno darilo v znesku 500 mark, a zavezati se je moral ravnatelju in prisostvujočemu članu kuratorija s slovesno častno besedo in prisego, da ne črhne nikdar svojim tovarišem niti besedice o vsebini. Študiranje rokopisov bi namreč postalo brezpredmetno, če bi kandidat že naprej vedel, kaka je vsebina. No, pozneje se je izkazalo, da se je omenjeni Rus že bil skoro do dna izučil farmacije. Njemu je bilo torej lahko delo."

Umesten je pa tak seminar z zdravniškimi recepti zelo. To vedo v redakcijah, kjer morajo čestokrat čitati povsem zagonetne dopise.

II.

Neki slušatelj se je pripravljal za mnogostransko službo tajnika v redakciji. Učil se je pisati in odgovarjati dopisovalcem, sotrudnikom in raznovrstnemu čitajočemu občinstvu. Mršav je stal pred veliko črno tablo, pa je pisal in brisal sledeče in enake fraze:

"Vaš cenjeni prispevek je takorekoč izboren, a se ne podaja v okvir našega lista." — "Nad vse radi bi bili pred tednom priobčili Vaše duhovite misli, a žal, sedaj smo že izrazili mnenje o predmetu, seveda daleko ne tako mojstrsko." — "Vaš feljton iznova kaže, da imate krasno pero, pa sedaj smo z gradivom vse preveč založeni. Vaš prispevek ne bi prišel tako kmalu na vrsto in to bi mu škodovalo." — "Laska se nam, da nam i Vi želite postati cenjen sotrudnik, vendar se je že tozadevno nekdo pred Vami oglasil. Obžalujemo..." — "Za sedaj, žal, nimamo potrebe, vendar pa smo si zabiležili cenjeni Vaš naslov." — "Bridko obžalujemo." — "Odkrito priznamo." — Srce nam krvavi." — "Pri prvi priložnosti." — "Tuga nam trga srce." — "Prihodnjič gotovo." — "Ne dvomimo, da ne bi, ako bi." — "Primanjkuje prostora." — "Neradi Vam vračamo, a moramo, ker..." — "Le skrajšan bi mogli priobčiti Vaš izborni članek, a tak bi ne zalegel tako." — "Razpolagajte z zlatimi sragami svojega cenjenega truda." — "Ves Vaš." — "Vašemu blagorodju udani." — "Ponižni sluga." — "Z odličnim spoštovanjem."

Take-le reči je pisal dijak na tablo z drobnimi črkami, a še ni zadostovalo. Prišel je namreč docent in mu je naravnost precej neljubeznivo povedal, da nima nikake prave družbane dlike, da, izrekel je celo z nič dobrega obetajočim kimanjem dvom, da-li naj podpira s svojim glasom slušateljevo kandidaturo za pripuščenje k izpitu. Revež je pa bil seveda že ves zmešan samih fraz.

III.

Velika dvorana... Že izdaleka sem začul uprav peklenski dirindaj. Vstopil sem in s strahom obstal kar pri podboju vrat.

Kaka tridesetorica dobro in lepo oblečenih moških se je valjala v klobčičih po tleh. Tepli so se in davili, nekateri pa so skakali in žokali po na tleh ležečih. Rjuli in tulili so vsi povprek. Po zraku je zažvižgal zdaj pa zdaj kak črevelj ali tintnik, zasiknila je po dvorani deščica z mize za pisati, zaletel je po zraku stol. Vse je letelo križem, tu in tam pa je zaplahtal po zraku kak prečesan suknjič, da, zapokale so celo hlače, ki jih je nekdo v vnemi slekel nasprotniku in ga začel z njimi obdelavati.

Razločiti ni bilo skoro nobene besede, a kadar sem vendar katero vjel, je bila psovka.

Šest kandidatov žurnalistike pa je sedelo na vzvišenem odru za dolgo pogrnjeno mizo in vsi so kakor divji stenografirali — debato. Delali so, kakor da gre za stavo; pa saj je bilo treba zabeležiti vsako batino, psovko, zaušnico, kletev, kakovost, količino, silo in jek. Nato še ime onega, ki je na primer zaušnico dal, ki jo je dobil in seveda tudi onega, ki mu je bila pravzaprav namenjena.

Osupel sem strmel in sem vprašal, kaj to drugega pomeni, če nismo prišli v norišnico. Znanec mi je takoj lokavo pojasnil: "Ta-le šestorica na odru se pripravlja za poročevalce v parlamentu. Možje, ki markirajo poslance, pa so nalašč za to najeti in plačani ljudje brez posla."

Ko sem mu odvrnil, da po takem onim žurnalistom vendar ne bi trebalo vsega tako po minuti beležiti, mi je tovariš skoro nekoliko nevoljno dejal, da mora biti tako, ker sicer ne bi bilo mogoče sestaviti dostojnega zapisnika o — uspešnem parlamentarnem delovanju.

IV.

Za mizami je sedelo kakih dvajset slušateljev. Danes se je ravno izpraševalo. Imeli so nekak predizpit. Izmed kandidatov tega pred uro menda nikdo ni slutil, ker sicer bi se bil gotovo kdo zmazal pred tem silno mučnim in težkim kolegijem. Tako pa so bili zbrani polnoštevilno.

Vstopil je predavatelj in jim je začel staviti razna vprašanja. Nekatera so res vredna, da vam jih izdam: "Zakaj pa je nebo ravno sinje?" — "Kdo je prej živel: Adam ali Mohamed?" — "Se li srebro v slani vodi raztopi?" — "Kako se odpravi luknja, povzročena od goreče kube, iz svetlih hlač?" — "Kako popravim črn rokav, ki sem ga posmodil z egiptovsko cigareto?"— "Kaj in kako naj govorim, da bo "on" mislil, da sem še strašno neumna in nevedna?" — "Kaj je težje: kilogram vode ali kilogram snega? Mislim, da kilogram leda." — "Od katerega glagola se izvaja osebni zaimek 'osel'?"

Nebroj takih netečnih vprašanj se je nudilo kandidatom in vsak se je vestno potrudil, da bi odgovoril točno in — vljudno. Ni eden se ni nasmehnil, kaj še, da bi bil zamrmral ali pa celo zaklel!

"Ti mladeniči se pripravljajo za posel, ko bodo morali v listnici uredništva odgovarjati na razna vprašanja iz vrst radovednega občinstva."

Tako torej, sem si mislil...

V.

V neki drugi dvorani je stal pri telefonu neki kandidat, tuleč na vso moč s hripavim glasom izpetega tenorja: "Halo, halo, kdo tam?... Halo, halo, kdo tam?... Halo, halo, tu 'Vseved' ... Halo, tu 20—373, halo..."

Poleg tega pa je zvonec neprestano zvonil. Bal sem se za ušesno mreno. Obžalovanja vredni mladi žurnalist je iskal telefonske zveze, ki so mu jo nenadoma prekinili. Pri mizi ob strani pa so stali trije, stikali glave in proučevali naslednji — bilo je za časa aneksijske krize — zagonetni in redkobesedni telegram:

Belgrad konak Milovanovič Petrograd avdijenca Homjakov Berolin prepotenca Buelow resistenca Fallieres fait accompli Pariz Rim konferenca agent provocateur Aerenthal entrevue Milovanovič ultimatum Dunaj Belgrad vehemenca kompromis Gjorgje Krupp Solun Ruščuk Varna teritorij kompenzacija Nikita Peter bojkot Turki Nemci.

"Ta kani opravljati službo pri telefonu, oni tam pa tuhtajo, kaj je "Vsevedu" poročal zastopnik iz Belega grada, ki je pač nekoliko preveč štedil z besedami in denarjem."

Bilo je res za oboje hudo.

VI.

Šla sva tudi v neko luknjo, ki ni bila ne klet, ne pralnica, ne kuhinja. Po tleh je bilo vse grozno in vode je bilo do gležnjev. Ko bi ne žarela pod stropom elektrika, bi ne bila opazila stati pri luči kandidata z razprtim dežnikom preko rame in pisati na privzdignjenem kolenu. Z razprtim dežnikom seveda, saj je nekdo lil izpod stropa vodo nanj in markiral s tem ploho, ki je žurnalista zalotila na cesti.

"Za božji svet, kaj pa tale tukaj," sem vprašal.

"Eh, ta je bil pri važnem zborovanju. Da pa še ujame vlak, ki bi moral vzeti njegov obširen dopis za neki zunanji list, piše kar na cesti na kolodvor. Da pa se navadi na vse težave, ga je še morala zalotiti huda ura."

VII.

Zapored sva še pogledala v posamezne celice, kjer so bili jetniki— odgovorni uredniki. Trpljenje se jim je razbiralo že z obrazov. Večinoma so se krepili s kruhovo skorjo in vodo, da, eden, ki je bil baje zelo konservativen prijatelj države, je celo ta priboljšek odklonil, češ, čemu naj bi imela država radi njega nepotrebnih troškov, ko vendar lahko živi brez grižljaja? "Še zraka bi se branil, ko bi bil državin monopol. Pa sedaj, ko še vobče ničesar ne stane, ga še požiram," je dejal vrli ustavoverni patrijot. Neki drug, ki je bil vajen vednega zbadanja in obiranja, pa je — navada je železna srajca — radovoljno ponudil svoje suhe bose noge podganam, da so mu obirale prste in noltove.

Vsi ostali so zopet porabljali svoj zapor za nadaljnje izpopolnjevanje. Eden je opazoval v kotu na stropu pajka in muhe ter premišljeval, kako bi se dalo priti v okom raznim nasilstvom, kako bi se ublažila ali morda celo spravila s sveta socialna nasprotstva, sploh kako bi se mogla družba dvigniti in oplemeniti.

Iz šeste celice so bili ravno izpustili nekega jetnika. Komaj pa je čutil krog sebe svobodo, je že zaprosil, naj mu rezervirajo prostorček, ko zopet pride. Pozna namreč predobro svoj opozicionalni list, sebe, nasprotnike in porotnike.

To so bili torej kandidati za posel odgovrnega urednika.

VIII.

Vstopila sva tudi v poslednjo sobo. Jaz sem svojega voditelja sicer opozoril, da je na vratih zapisano, da se z ravnateljem lahko govori samo od 3. do 5. popoldne. (Soba je namreč bila za ravnatelja.) Znanec pa mi je zatrdil, da se midva in sploh živa duša nimava brigati za to, ker je ravnatelj lista zato tu, da je vsak čas na razpolago občinstvu, ne pa zato, da bi s svojim časom samovoljno razpolagal. Nisem se sicer strinjal s tem naziranjem, a vstopila sva vendarle.

Pri neki mizi je sedel kandidat, ki je opravljal tale dela vsa naenkrat: Z levico je pisal neko dopisnico, z desnico si je pa zaznamoval razne sestavke v nekem časniku. Dvema stenografoma je križem narekoval članke, in sicer tako, da je povedal vsakemu zapored po en daljši odstavek štirih različnih člankov. Pred seboj je imel vposlani račun nekega sotrudnika in ga je pregledoval, razen tega pa je stalo krog njega trinajst oseb, ki so hotele imeti vse naenkrat zahtevano pojasnilo. Vrhutega..., oh, pa saj ne vem, kaj je še vse delal! Le to sem videl, da se je valilo v nepravi čas v njegovo pisarno vedno več občinstva, pač zato, ker ima na vratih napisano, da sprejema samo od 3. do 5. Revež je bodoči šef.

* * *

Razkazal mi je moj znanec samo nekoliko kolegijev in seminarjev, pač toliko, da bi se orientiral. Vseh mi itak ni mogel pokazati, deloma, ker še niso bili otvorjeni, deloma ker se, recimo, pri estetiki, narodnem gospodarstvu, tehniki časnikarstva itd. ne da mnogo videti.

Ko sva bila vse kolegije obšla, me je vprašal, čemu se mislim najbolj posvetiti jaz. Tistikrat sem še bil strašno idealen, pa sem želel postati političen člankar, organizator in govornik.

"To je lepa reč. Pri vas se, kolikor je meni znano, napiše dosti plitkosti. Bi bilo dobro, če bi mlajša generacija postala bolj razumna in temeljita, da ne bi gledala višek žurnalistovskega uspeha v zabavljanju, natolcevanju in hujskanju. Pa organizator! Idealna reč, a za to pa morate biti dober v nogah. Treba namreč med ljudstvo, v brda, v gore."

"No, tega ne bi manjkalo. Saj sem bil nekoliko pri infanteriji. Da bi bili videli, kako smo lazili po goriškem Krasu in se podili po furlanski nižini!"

"Potem pa že; ali zagovornika bi Vam pa prav zelo priporočal, da študirate socialiste: Vpiti, zabavljati, rohneti, to zaleže."

"E, s socialisti pač ne bi rad imel posla. Nekoč sem jim bil na nekem shodu samo par besed povedal, pa so me že začeli nositi po dvorani. Mislil sem najprvo, da sem izzval njih navdušenje, a kmalu sem se znašel zunaj... Nak, take ovacije mi pa niso ljube."

"Oho, torej ste že tudi to doživeli? ...Brat Slovenec, lepo bodočnost imate! Častitam!"

"Hvala!"

Ločila sva se.

Dodatek: Pravijo, da so neke vrste žurnalisti, ki grdo gledajo božjo hčerko resnico. No, jaz nisem brezverec, a vendar bi utegnil kdo neverno zmajevati z glavo in podvomiti, če kljub temu nisem morda malo zasovražil čiste resnice, ko opisujem svoje doživljaje na tak način. Da se zavarujem, moram pripomniti, da sedaj na strokovni šoli za časnikarstvo morda ni več vse tako, kakor popisujem. Že takrat so namreč pravili, da izpremene statute in vso uredbo. In če pride kdo, pa pravi, da sedaj ni več tako, ima prav, kakor imam jaz prav, če pravim, da tako ni prav.

Kako je v Przemyslu.

Mesto samo ni preveč trpelo in je snažno; razdejana je pa okolica. Sedaj je v mestu veliko taborišče vojakov. Živil je dosti. Izmed civilnega prebivalstva je bil v mestu ostal tudi pomožni škof Fischer. Veliko hiš so Rusi oplenili in odpeljali klavirje ter boljše pohištvo na Rusko. Dne 6. junija je bila v mestu velika vojaška slavnost, ko sta mesto obiskala nadvojvoda Friderik in prestolonaslednik Karel Franc Jožef.

Photo by American Press Association.

AKADEMIJSKA ČAST ZA BIVŠA GUVERNERJA.

Na tej sliki je videti na desni sodnik Charles Evans Hughes od najvišjega sodišča Združenih Držav, bivši guverner države newyorške, in Simeon E. Baldwin, bivši guverner connecticutski. Obema je podelil Yale College častni doktorat ob nedavnem šolskem zaključku.

Rojakom priporočamo sledeče blago.

Kranjski Brinjevec, zaboj (12 steklenic) za $10.50
Kranjski Slivovec, zaboj (12 steklenic) za $10.50
Baraga, zdravilno grenko vino, zaboj (12 steklenic) za..... $5.00
Ravbar Stomach Bitters, zaboj (12 steklenic) za $7.00
Kentucky Whiskey, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za $10.50
S. L. C. Monogram, Bottled in Bond Quarts, zaboj (12 stekl.) za $10.00
Cognac Brandy, zaboj (12 steklenic) za $9.00
Hollaand Gin, zaboj (15 steklenic) za $12.00
Rock and Rye, Quarts, zaboj (12 steklenic) za $6.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za $7.00
Californijsko Vino, zaboj (25 steklenic) za $6.00
Domače Vino, v sodih po 6 galonov, 10 galonov, 25 galonov in 50 galonov, galon po..... 75c

Z naročilom je poslati Money Order ali Bank Draft. — Pišite v slovenskem jeziku na:

Slovenian Liquor Co., Joliet, Illinois.

PIVO V STEKLENICAH.

Cor. Scott and Clay Sts.....Both Telephones 26.....JOLIET, ILLINOIS.

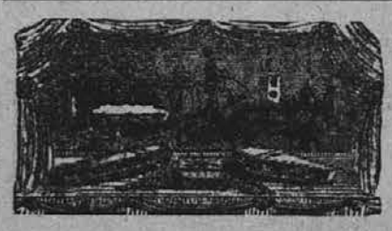

W. H. KEEGAN

POGREBNIK.

Slovenci v La Salle in okolici: Kadar potrebujete pogrebnika se obrnite na to tvrdko in prepričani bodite, da boste najbolje postreženi, ker ta zavod je najboljši ter mnogo cenejši kot drugi.

V slučaju potrebe rešilnega voza (ambulance) pokličite nas po telefonu, ker smo vedno pripravljeni — po dnevi in ponoči.

Vse delo jamčeno.

POSTREŽBA TOČNA VSAK ČAS.

W. H. KEEGAN,
Telefona št. 100 — vsak čas.
Cor. 2nd and Joliet St., La Salle, Ill.

Chicago tel. 3399. N. W. tel. 1257.

Louis Wise

200 Jackson Street JOLIET, ILL.

gostilničar

VINO, ŽGANJE IN SMODKE.

Sobe v najem in Lunch Room.

STENSKI PAPIR

Velika zaloga vsakovrstnih barv, olja in firnežev. Izvršujejo se vsa barvarska dela ter obešanje stenskega papirja po nizkih cenah.

Alexander Daras
Chi. Phone 376. N. W.

120 Jefferson St. JOLIET, ILL.
N. W. telefon 556

POZOR ROJAKINJE!

Ali veste, kje je dobiti najboljše meso po najnižji ceni? Gotovo! V mesnici

J. & A. Pasderts

se dobijo najboljše sveže in prekajene klobase in najokusnejše meso. Vse po najnižji ceni. Pridite torej in poskusite naše meso.

Nizke cene in dobra postrežba je naše geslo.

Ne pozabite torej obiskati nas v našej mesnici in groceriji na voglu Broadway and Granite Street.

Chic. Phone 2768. N. W. Phone 1113

Naročite zaboj steklenic

novega piva, ki se imenuje

EAGLE EXPORT

ter je najboljša pijača

E. Porter Brewing Company

Oba telefona 405, S. Bluff St., Joliet, Ill.